Hind 6 s. Nr. 14 (1897) 13. aastakäik

Uudisleht

Ilmub pühap., esmasp., kesknäd. ja reedel.
Toimetus ja kontor: Tallinn, Rataskaevu 9

Kesknädalal, 25. jaanuaril 1939 — Täna 16 lk.

Pastor Aareandi loomas uut usku

Sümpaatiad taarausu „joonele". — Usuteadlaste konwerentsil oodata homme üllatust?

B. Aareandi seletus „Uudislehele"

Tartus kokkutulnud usuteadlaste konwerentsil on suureks sensatsiooniks omanegse Pühalepa ja Kärdla pastori B. Aareandi esilekerkimine, kes hiljuti tuli tagasi Saksamaalt. B. Aareandi, kelle nime ümber juba waremalt palju kõmu tekkinud, on nüüd esinemas uue sensatsiooniga. Ta ei taotle midagi wähem kui

uue rahwusliku usundi loomist, mille juures peab filmas isegi wanade eestlaste taarausku.

B. Aareandi tahtis konwerentsil wastawa ettepanekuga välja tulla juba esimesel päewal ning tegi ettepaneku konwerentsi päewakorra täiendamiseks. See ettepanek lükati aga tagasi. Nüüd on Aareandi otsustanud küsimuse üles wõtta konwerentsi homsel koosolekul läbirääkimiste ajal.

Milles seisab õieti B. Aareandi sensatsioonilise aktsiooni alus, selle kohta ta andis meie lehe esindajale usuteadlaste konwerentsil järgmise seletuse:

„Meie ew.-luteri kirik on kas lahkunud Jeesuse enese religioonist wõi jälle selle ümbermoonutanud üheks keerulisemaks usuõpetemiks, millist üldse maailma ajaloos tuntud.

Minu aktsiooni eesmärgiks on tagasipöördumine Jeesuse ürgkuulutuse juurde. Sellega jõuame ühtlasi meie wanadegi eestlaste jumalaelamuse tuuma juurde.

Sellega koos

loome ühtlasi üht Eesti rahwuskirikut,

mis seisab Eesti rahwusasja teenistuses ja edendaks Eesti rahwusterwiku tõeksfaamist ka usuliselt."

Konwerentsil tekkis waidlus selle üle, kas Aareandil on üldse sõna- ja ettepanekuõigust, kuid piiskop seletas, et Aareandil need õigused on, kuna ta juhatusele enne konwerentsi oli ametlikult teatanud, et ta on Eesti ew.-lut. kiriku liige ja ühtlasi ka usuteadlane.

Järgmine „Uudisleht" ilmub reedel, keskpäeval

A. Oidermaa ministriks

Peaminister K. Eenpalu ettepanekul nimetas wabariigi president K. Päts oma eriõigusel antud käskkirjaga Ants Oidermaa ministriks. Minister A. Oidermaale on president pannud põhiseaduse ja walitsemise korraldamise seaduses ettenähtud alustel riikliku propaganda juhtimise ja korraldamise eriülesanded wastawalt Riikliku Propaganda Talituse seadusele.

Riikliku Propaganda Talitust minister-rina juhtima asub A. Oidermaa „Uus Eesti" peatoimetaja kohalt. Riikliku propaganda juhiks on Oidermaa olnud juba ka waremalt.

Wabariigi Presidendi Raamatukogu

Wabariigi Presidendi Raamatukogu

Valitsusväed ei oodanud nii võimsat kallaletungi, nagu Franco teostas. — Noored naised marsivad rindele

London, 25. jaanuaril. ETA. Reuteri erikorrespondent, kes on äsja saabunud Barcelonast Perpignani, teatab, et ainult ime wõiks päästa Barcelonat.

Kataloonia on wallutatud üllatuslikult. Rünnakuni, mis algas 23. detsembril, walitsuswäed ei oodanud nii wõimsat kallaletungi ja neil oli usaldust oma moodse sõjawäe wõimesse. Nii ei kuulutatud üldmobilisatsiooni ega treneeritud eriliselt reserwe. Alles siis, kui francolased lähenesid linnale, kuulutati üldmobilisatsioon ja alustati kindlustustöödega. Nüüd koguni nooreb naised marsiwad frondile, riietatuna pluusidesse ja pükstesse, et olla abiks kindlustustöödel.

Silmapilgul näib, et kõik need pingutused wiiwitawad ainult francolaste sissetungi linna, nii et walitsuswäed wõiwad toimetada sõjalist warustust ja wäärtuslikke esemeid. Paistab, et francolased püüawad säästa Barcelonat, kuna nad ei taha häwitada linna, mis arwatawasti warsti langeb nende kätte.

Kuigi Barcelona langemine on lõpgiks walitsuswägede prestiižhile, siis mõnes suhtes on ta kasulik walitsuswägedele, kuna nad wabanewad seega üle miljoni tsiwiilelaniku toitlustamise muredest.

Gelida, 25. jaanuaril. ETA. (Havas.) Gelidast kuuldub, et francolased kawatsewad enne linna tungimist piirata Barcelona täielikult ümber ja lõigata läbi linna kõik ühendusteed tagalaga. Francolaste edasitung toimub nii kiirelt, et linna langemist on oodata kõige hiljemalt kahe wõi kolme päewa pärast.

Francolased on jõudnud juba Barcelona lõunapoolsete wärawateni. Montjuichi kindlustused ja endine kuninglik palee, kus weel üleeile wiibis president Azana, on püssitule ulatuses. Lobregati jõest, mis piirab Kataloonia pealinna, francolased on läinud üle kolmest kohast. Kahurid pommitawad intensiiwselt iga-mat. Walitsuswägede wastupanu on olnud peagu null. Kohutawad luitsupilwed tõusewad Barcelona kohalt, millede põhjus ei ole täpselt teada.

Barcelonas tunda weepuudust

Valitsusvägedel vähe sõjamoona ja relvi

Perpignan, 25. jaan. (ETA.) (DNB.) Barcelonast saabunud põgenikud jutustawad, et Barcelonas annab end tunda ka weepuudus. Paljud põgenikud on lahkunud linnast põhjapoole wiiwaid teid mööda. Rongiliiklemine on peagu täielikult seismas. Fronditeadete järele on walitsuswägedel puudus sõjamoonast ja relwadest. Prantsuse piiri lähedale on saabunud palju naisi ja lapsi. Ka palju kunstitöid on toimetatud piirile edasiwiimiseks Prantsusmaale.

Francolased vallutavad...

Salamanca, 25. jaanuaril (DNB). **ETA. Frankolaste ametlikus sõjateadaandes kinnitatakse frankolaste edu Katalooniast. Katalooniа raunikul frondi lõunasektoris frankolased on wallutanud Prat de Llobregati, Castell de Falst, San Clemente Llobregati, San Baudillo, San Vicente de Horst ja Cervello. Kesksektoril on wallutatud San Fructuoso, mis asetseb Manresast kirde pool, Guardiola ja Villacerada, mis asetseb Manresast lõuna pool. Põhjasektoris Solsonast ida pool frankolased on wallutanud Llorga, Biscarrici, Avella ja Ardevillo. 2633 walitsuswäelast on wangi langenud. Ühtlasi on saadud rikkalikku sõjasaaki, muu hulgas palju soomuskautosid ja üks müüripatarei. Manresas on frankolaste kätte langenud üks sõjamoona wabrik ühes masinatega ja sõjamaterjaliga. Ka Estremadura frondil on frankolased edasi tunginud. üks wastase wäesalk on täiesti ümber piiratud. 700 walitsuswäelast on langenud wangi. Estremaduras frankolaste lennukid on alla tulistanud neli wastase lennukit. Ühtlasi frankolaste lennukid on pommitanud Barcelonat ja Valenciat.**

Kukk tappis oma peremehe

Pernus juhtus Limas harukordne mõrw. Kanafarmi omanikku Louis Kwantanile tapjaks osutus tugew wõitluskukk. Pernus teatawasti on wäga armastatud tukewõitluste korraldamine, kusjuures kukkedele kannuste külge kinnitatakse pikad, teratwad noad. Järjekordse wõitluse eel Kwantanile märkas, et tema lemmikkukk pole küllalt sõjakas meeleolus. Et kukke ärritada, ta kiskus linnul wälja paar sulge. Kukk läks wihaseks, kuid pöördus nüüd oma peremehe wastu, lüües talle nii wõrd raskeid haawu, et mees suri mõne tunni pärast haiglas. (Kl.)

Ärge unustage õhtuks „Uudislehte" koju viia!

Rongiõnnetus Tartu jaamas

Mootorwagun ja platworm sõitsid roobastelt maha

Eile jooksis Tartu jaama juures roobastelt maha ühe paari ratastega mootorwagun nr. 14. Tee rikutud ei saanud, seepärast ei jubtunud inimestega õnnetusi. Wiperuse tõttu hilinesid rong nr. 15 wäljasõiduga 23 minutit ja nr. 15 wiis minutit.

Teine wäiksem õnnetus juhtus Waeküla. Seal sõitis roobastelt maha manöewerdamise juures rongi nr. 34 koosseisu kuulunu tühi platworm. Kuna õnnetus juhtus raudtee pealeel, hilines rong 1 tund ja 2 minutit. Wagun jäi terweks. Tee rikutud ei saanud.

Avati vaipade ja lõngade eriäri
VAIP-LEPP
Vene 13. Tel. 421-20.
Müüb suures valikus
Keila Villatööstramise ja Kudumistööstuse
kof- ja päikesekindlaid
vaibalõngu
sportlõngu
käsitöölõngu
silmkoe- ja kangalõngu
Vaibakavandid ja nõuanne.

Mõnusalt ja mugavuskülluselt
veedate vaba õhtu
restoran
„Töölisteatris"
Sakala tän. 6.
Avatud kuni kl. ½1-ni öösel.
Muusika kella 7—12 öösel.
Maitsevalt valmistatud söögid. Mõõdukad hinnad. Korralik teenimine.

Loomaaed tuleb Ülemistele

A.-ſ. Eesti Dwigatel annab selleks tasuta 12 ha maad. — Rajamistööd algawad lähemal ajal. Loomaaiale on seni annetatud juba 33 looma. — Loomaaed awatakse rahwale suwel

Mõni aeg tagasi teatati ametlikult, et zoo-botaanilise aia asutamise Tallinna, millest loodushoiu- ja turismiinstituut läinud aastal loobus, on wõtnud oma ülesandeks Eesti Loomakaitse Liit. Nüüd on wiimasel õnnestunud juba selle küsimuse lahendamisel astuda sedawõrd reaalseid samme, et loomaaiale tegeliku aluse paneming saab juba lähema tulewiku küsimuseks.

Nii kirjutatakse lähemal ajal a.-ſ. Eesti Dwigateli ja loomaaia rajajate poolt alla leping, millega

- **a.-ſ. Eesti Dwigatel annab loomaaia tarwis määramata ajaks maksuta kasutamiseks oma maa-ala ühes sellel oleva wäikese ehitusega.**

Krunt, mis on suur umbes 12 hektaari, asub Ülemistel, otse Ülemiste jaama wastas. Tingimustelt wastab maa-ala täiesti zoo-botaanilise aia nõuetele.

Seega on lahenenud raskem küsimus, mis seni oli ülepääsematuks takistuseks loomaaia rajamise eeltöödel. Maa-alal algawad lepingu allakirjutamise järgi

esimesel wõimalusel krundi planeerimise ja hoone ümberehitamise tööd.

Ümberehitamist ning teiste wajaliste hoonete püstitamist on lubanud toetada Eesti Metsatööstus puumaterjali ja Eesti Dwigatel ranamaterjali annetamisega.

Kuna Loomakaitse Liidul enesel puuduwad wajalised ressursid, et hakata ise asutatawa loomaaia täieliseks peremeheks, siis on ühtlasi praegu käimas läbirääkimised mitmete asutuste ja organisatsioonidega, nende zoo-botaanilise aia rajamisele kaasatulemiseks.

Loomaaia tegelikuks omanikuks tahetakse endiselt kujundada sihtasutus,

mille liikmeks astumiseks on saadetud üleskutsed kõikidele linna- ja maawalitsustele, kelledest osa on ka loomaaia asutamisele omalt poolt lubanud toetust määrata. Teiselt osalt on lõplik otsus weel saabumata.

33 looma juba olemas

Aluswara loomaaia rajamisele asumiseks on aga juba olemas, ja seega töötab ammu päewakorral püsinud kawatsus kõikidele raskustele ja takistustele waatamata siiski teoks saada.

Asutatawa loomaaia jaoks on mitmete ringkondade ja isikute poolt seni

annetatud juba 33 looma.

Nende seas on muuseas ka 4 lõwi, 3 karu, 2 alligaatorit, ilwes, kilpkonn, ahw j. t. Loomad asuwad praegu mitmel pool laiali, ning nende elamistingimused pole just eriti lahedad. Neile on hädasti wajaline kodu. Kui kõik eeltööd arenewad normaalset rada, siis wõib loota, et loomi wõib paigutada aeda ning see awada rahwale külastamiseks juba eelolewal suwel.

Tulewikukawatsuseks on loomaaia juurde rajada ka wabaõhumuuseum ja rahwapark.

Eesti Loomakaitse Liidu abiesimehi prof. E. Wau on awaldanud arwamust, et wabaõhumuuseumi tuleks paigutada kõigi meil esinewate loomaliikide esindajad, kui ka kunagi siin elutsenud loomade skeletid, niipalju kui neid säilinud. Rahwapark kujuneks rahwa lõbustus- ja meelelahutuskohaks. Nende laiaulatuslike kawatsuste teostamise wõimalusi asutakse kaaluma aga sellejärele, kui loomaaiale enesele on tegelikult alus pandud.

Mõnelt poolt on awaldatud imestust, kuidas loomaaia asutamise on wõtnud enese ülesandeks niisugune organisatsioon, nagu Loomakaitse Liit, kelle sihiks on ju loomade wabaduse eest wõitlemine. Selle küsimuse kohta seletab meile Loomakaitse Liidu abiesimees E. Kattemaa, et liit on teinud seda täiesti teadlikult. Loomakaitse tegelased on alati olnud rändloomaaedade wastu, mis aga meil seni on olnud ainukesed loomaaia liigid. Nende tegutsemiselt wõtaks jalgealuse asutataw püsiw ja korralik loomaaed, kus ühtlasi wajaliselt hoolitsetakse sinna paigutatawate loomade elamistingimuste eest.

Eesti jäähokiwõit Rootsis

Stokholm, 25. jaan. ETA. (Tete.) Eesti jäähoki-rahwusmeeskond wõitis eile Norrköpingis kohaliku meeskonna 5:3. Ülceilne wõistlus Eskilstunas kohaliku meeskonna wastu lõppes samuti eestlaste wõidunga 2:1.

1500 tonni kartuleid Prantsusmaale

Täna lahkus Tallinnast Tallinna Laewaühisuse aurik „Järwamaa", wõtnud peale 1500-tonnilise kartulilaadungi. Kartulid on määratud Prantsusmaale, kuhu „Järwamaa" siirdub.

Kreeka õlilaev Riia lahes madalikul

Riia, 25. jaanuaril. ETA. Kreeka aurik „Wassos", mis oli naftalaadungiga Mustal merel teel Riiga, sattus Owishi tulelaewa lähedal madlikule ja hakkas lekkima. Auriku abistamiseks sõitis õnnetuskohale mitu wedurlaewa Windawist ja Riiast.

Kinomehaanikute kutseoskus

Diplomeeritud mehaanikutel on Eestis 200 kohta

Tallinna NMKÜ juures on käimas esimesed 6-kuulised kinomehaanikute kursused, mis lõpewad mais eksamitega tööoskuse ameti komisjoni ees. Eksami sooritajad diplomeeritakse kinomehaanikuiks.

Eestis on umbes 100 kino, kus tööd leidub 200 kinomehaanikule. Kõik mehaanikud, kes praegu Eestis kinode juures töötawad, on kutseta ja paljud nendest on nõrgad oma töös, kes, kui nad tahawad kinode juures edasi teenida, tulewikus peawad wastawa eksami sooritama tööoskusametis.

Eesti NMKÜ asutaja Kalifornias

H. S. Gott ei unusta Eestit ja Eesti ei unusta teda

Tallinna NMKÜ-le saabus mr. H. S. Gottilt Kaliforniast kiri, millest nähtub, et Eestis tuntud ameeriklane H. S. Gott, kes on meie NMKÜ asutaja ja suur Eesti sõber, elab nüüd Kalifornias, kus ta parandab terwist, mis sai kannatada.

Mr. H. S. Gott terwitab oma kirjas kõiki sõpru Eestis ja soowib head arenemist ja edenemist meie noorte meeste kristlikkudele ühingutele. Meie ühingute elu on talle weelgi südame lähedal. Kui terwis lubab, tuleb ta weel kord Eestisse.

NMKÜ erikooli juure ametikool elektrotehnikuile

Tallinna NMKÜ on otsustanud laiendada oma eratööstusõpilastekooli, mis asutatud 12 aastat tagasi ja läinud aastal sai awaliku kooli õigused. Mitmete seniste alade kõrwale on otsustatud nüüd ellu kutsuda ametklass elektrotehnikuile. Õpilaste arw NMKÜ eratööstusõpilastekoolis praegu on 240 ümber.

Sula rikkus Kadrioru liuwäljad

Wiimaste nädalate halwad ja sula ilmad on rikkunud ka Kadrioru liuwäljad ja kelgumäed. Kuna Noortepargi juhatusel nendega on suuri kulusid, riski ja hoolt, siis edaspidi korraldatakse liuwäli ainult Luigetiigile. Kontsertwäljaku liuwäli jääb ära. Ilusatel ilmadel on Luigetiigi liuwäli keset ilusat Kadriorgu täis noori — mudilasist kuni koolilasteni.

Politsei protokolle

Kriiskaw hääl tõi protokolli

Sitsi trammijaama juures kisasid walju ja kriiskawa häälega kaks meesterahwast. Kuna nad sellega rikkusid awaliku korda ja rahu, läks politsei neid rahustama. Üks rahurikkujatest oli Walentin Pääbus, kelle elukoht Sitsi t. 4—4. Teine rahurikkuja jäi aga esialgu kindlaks tegemata. Sündmuse kohta koostati protokoll.

Hangeldas salaja wiinaga

Wene-Balti a.-ſ. nr. 118—4 elunewa Eugen Mailowski peale tehti protokoll salajaselt wiinaga hangeldamise pärast.

Heakord oli hädaohus

Wennad August ja Elmar Landbergid, kelle ühine elukoht Lennuki t. 50—4, tulid koos Jakobsoni t. nr. 8 asuwasse majja ja rikkusid seal awaliku korda ja rahu. Wennad Landbergidel tuleb nüüd oma mürgli eest kohtus wastust anda.

Brikett autoga koju kätte

Rohkesti eeltellimisi mudsele kütteainele. — 50-kilone kott maksab 1 kroon

„Eesti Turbatööstuse" dir. K. Hangelaiult kuuleme, et ammuoodatud turbabriketid Tootsist jõuawad Tallinnas müügile arwatawalt käesolewa nädala lõpul, hiljemalt tulewa nädala esimestel päewadel. Wiiwitus senini oli tingitud puht tehnilistel põhjustel, kuna uue wabriku esmakordne käimalaskmine pole sugugi lihtne toiming. Nüüd on aga

esimesed briketid juba „käes ja taskuski olnud",

nagu ütleb dir. Hangelaid. Takistusi tehase töölerakendamisel enam ei ole.

Uudse kütteaine wastu walitseb tarwitajaskonnas elaw huwi ning

eeltellimisi on antud rohkesti.

Nagu kuuleme, on kartus, et kaupa kõigile proowimiseks ei jatku, põhjendamatu.

Briketimüügi korraldamiseks asutatakse eriladu Tallinn-Wäike jaama juures. Et sealt wedu kodudesse kalliks läheks wäiksemate hulkade juures, on briketi müüjk korraldatud nii, et pannakse tööle weoautod, millistel kaup weetakse mööda linna tarwitajatele kätte.

Autod liiguwad kogu linnas majast majja

ning iga kord tehakse teatawaks, millal auto jälle ringiga tagasi tuleb. Autodelt hakatakse uudset küttematerjali müüma 2 senti kilo. 50-kiloliste kottide hinnaks oleks seega 1 kroon.

Üleriigiline malewõistlus Türil

Eesti maleliidu juhatus on andnud põhimõttelise nõusoleku Türi Maleringile korraldada üleriigilise seltsidewahelise meeskondadewõistluste eelwõistlus Türil. Wiimasel Türi Maleringi juhatuse koosolekul otsustati maleliidult esitatud wõistlustähtaeg 24.—26. weebruarini sobiwaks tunnistada ja wastu wõtta. Samuti esitati wõistluste kulude eelarwe.

Samal koosolekul otsustati Wiljandi maleseltsile teha ettepanek male-linnawõistluse korraldamiseks Türi-Wiljandi wahel 12. weebruaril Türil. Edasi otsustati korraldada malewõistlus Türi meistri nimele, algusega 29. jaanuaril.

Mees käewigastusega haiglas

Eile hilisõhtul toodi linna keskhaiglasse 22-aastane Emil Wibusaar, kes oli wigastanud raskelt wasaku käe rannet. Wibusaar on kindla elukohata, kuna ta waremalt elas Mineraali t. 21—6. Ehkki wigastus on raske, pole see siiski mitte elukardetaw.

Raske õnnetus kelgutamisel

Eile õhtul juhtus õnnetus Kalju Otsmanniga, kelle elukoht II.-Kalamaja t. 15. Kalju Otsmann sõitis tõukekelguga Toompealt alla wastu posti. Poiste wiidi haiglasse, kus selgus, et tal on wasaku puusa põrutus ja arwatawasti ka puusalun mõranemine. See selgub röntgenilisel läbiwaatusel. K. Otsman on 17 aastat wana.

KUHU TÄNA MINNA

„Estonia" teater — kell 7.30 õhtul W. Perzynski komöödia „Kergemeelne õde".

Töölisteater — kell 7.30 õhtul „Tootsi pulm" — A. Särewi dramatiseering O. Lutsu nowelli järgi.

Eesti algupärase heliloomingu kontsert „Estonia" kontsertsaalis Helitaide ühingu korraldusel. Algus kell 8 õhtul.

Kuiwõrd inimene on suuteline ennast ülewalitsema — räägib insp. A. Kuks Rahwaülikoolis, S. Kloostri 16. Algus kell 7.30 õht.

Kristus ja hingeelu — W. Pabsoni loeng Kreutzwaldi tän. 23. Algus kell 8 õhtul.

Demokraatia ja diktatuur — refereerib Ed. Laaman Ühismaaliidu Tallinna osak. noorte ringi koosolekul W. Posti 8—4. Algus kell 8 õhtul.

Tallinna Rahwaülikooli kursused — raamatupidamise kursuse algus kell 8 õht. Lektor J. Tammo.

Kolmikud sõitsid koju. Teisipäewa lõuna ajal sõitis Tartu kliinikust koju Haaslaiwale Linda Leib, kes Tartu haiglas sünnitas prisked kolmikud. Tartu maawalitsus andis Leibile kojusõiduks tasuta sõiduauto.

Allweelaewade häwitaja tellitt. Eile anti wabariigi walitsuse poolt tellimine allweelaewade häwitaja ehitamisele. Ehitamise leping sõlmiti wastawa ala inglise firmaga. Häwitaja walmiks käesolewa aasta sügiseks.

Märgukirja sotsiaalministrile esitas eile Lutheri töölisnõukogu delegatsioon.

Usuteadlaste konwerents algas eile hommikul Tartus. Kokku oli tulnud üle 100 pastori ja usuteadlase.

Warastati 2,5 milj. eest karusnahku. Öösl wastu teisipäewa wiidi murdwarguse teel Tallinnas, Wene t. 13 asuwast „Wennad A. ja R. Hoffide karusnahalaost" ära 2,5 milj. sendi eest karusnahku.

Teerööw Nabalas. Teerööwlt ohwriks langes Nabala teel rändkaupmees M. Wäljatagа. Rööwliks osutus Nabalas elutsew 25-aastane Arnold Mäe. Ta oli lõõnub Wäljatagale raske haawa pähe. Rööwel tabati. Ta saagiks oli langenud 90 kr. raha.

Uut maakonda tahetakse luua Ida-Wirumaast. Ligemail päewil sõidab selles asjas Narwa linnapea J. Lust Tallinna, et wastawaile isikuile asja esitada.

Sigade wäljawee rekordaastaks oli möödunud aasta. „Eesti Lihaeksportdi" üldine läbimüük 20 milj. krooni.

Kiwiõli tuhamägi põleb. Teisipäewal sattus tule wõimusesse Kiwiõli suur tuhamägi. Tuhamäe sisemus põleb mitmest kohast. Tuli wõib kesta kuni kewadeni ja muutuda wäga ohtlikuks.

Wälismaalt

Franco Barcelonast laskekaugusel. Frankolased teatawad ametlikult, et nad on teisipäewal lõplikult wallutanud Manresa ja Martorelli. Praegu ollakse Barcelonast laskekaugusel.

925 km tunnis! saawutati Ameerikas meks lennurekordiks.

Müür kallejate wahele. Ajalehtede teatel eraldatakse Jeruusalemma wanalinnas juudi linnaosa araabia linnaosast betoonmüüriga.

Eesti-Poola kaubanduskokkulepe kirjutati alla.

Maadluswõistlustel Saksas saawutas Kotkas esikoha, Roolaan teise, Puusepp ja Maiste kolmandad kohad.

Luuletaja V. Adams 40-aastane

30. jaanuaril saab meie üks produktiiwsemaid mõtteluuletajaid, Walmar Adams, 40-aastaseks. Temalt on seni ilmunud rida tunderikkaid ja wiimistletud luuletuskogusid, nagu „Walguse walust", „Suudlus lumme", „Maise matka poolel teel", „Põlew põõsas" ja rida reisikirju ning artikleid paljudes ajakirjades.

Eelarwevaidlused jätkuvad

Lina asemel kanepi kasvatamisele. — Tööstustööliste viidagu linnast maale asustamisele

Riigivolikogu koosolek kestnädala hommikul

Kestnädala hommikul jätkusid riigivolikogus vaidlused majandusministri eelarvekõne üle. Koosolek algas kell 10.10 min. hommikul. Juhatajaks esimees J. Uluots, sekretäri kohal peasekretär E. Maddison. Valitsuse lauas istus peaminister K. Eenpalu ja majandusminister L. Sepp.

Eelmisel koosolekul, teisipäeva õhtul, esines neli vähemuse liiva kõnelejat, kellel sõnavõttudeks kulus ligi 4 tundi.

Kestnädala hommikused vaidlused algasid riigivolikogu enamuse ridadesse kuuluva Järvamaa saadiku agr. Miljani sõnavõtuga.

Kõneleja märgib kõigepealt rõõmustava nähtena, et riik on leidnud suuremaid summasid põllumajanduse edendamiseks. Soovitab nisuhinna kindlustamise allesjätmist, kuigi teataval määral tuleks nisu pindala vähendada. Põhja-Eestis

soovitab hakata propageerima kanepikasvatamist,

mis võiks praegu küllalt hästi tasuda ning põllumehed oleks leidnud nisu kasvatamise asemel uue sissetuleku allika.

Praegu aga toetame kanepi sisseveoga Indiat.

Wahelhüüe: Kanep rikub maad.

Miljan: Ei, see taim ei riku maad.

Edasi räägib kõneleja, et üsna palju on seni tegemata jäänud kutseoskuse arendamiseks. Eriti näeks kõneleja, et saaks tähelepanu ses mõttes pööratud põllumajanduslikule rahvapõlwele. Ainult moodne põllumajandus saab olla tänapäewal elujõuline ja võistluswõimeline.

Tuleb edendada ka wäikekorterite ehitust. Kuid siin ei tohiks palju koormata eelarwet, wastasel korral jäävad paljud elulised ja loowad tarwidused rahuldamata.

Ligemalel aastatel

peaks teostuma tööstustööliste asustamine.

Töölised tuleks linnast wälja wiia maale. Töölised wiiakse nii pärast tööd mitte ainult wärskesse õhku, waid töölistel oleks wõimalik omada ja harida ka oma wäikest maalappi, mis on igaühe igatsus.

Inimesed, kes on seotud oma maalapikesega, omawad aja jooksul ka teise waate ning hinnangu elunähetele.

Miljani kõnet, mis oli wäga asjalik, kuulati tähelepanelikult.

Järgmine sõnasaaja on Tartu saadik J. Wain. Kõneleja ütleb, et ta ei ole suur majanduspüsimuste tundja, mispärast tahab kõnelda teistest küsimustest. J. Wain hakkab selgitama rahwaesinduse ülesandeid ühenduses eelarwe asjadega, ning piirdub siis üldise seadusandliku töö korraldamise küsimuste juurde.

Toimetuse töö lõpul jätkus Waini kõne. Järjekorras oli weel kümmekond kõnelejat. Teine riigivolikogu koosolek pidi toimuma õhtul kell 5.

Ilmub õigeusu kiriku uus kirikutalituse raamat

„Jsand tuleb katsuma" wõi „Jsand tuleb külastama"? — Endine Petseri piiskop Joann käib kloostris palwetamas ja maalib pilte. — Kuidas pääseb praegu nunnakloostrisse

Jutuajamine metropoliit Aleksandriga

Ap.-õigeusu kiriku uue teenistuse ja talituse raamatu käsikiri on juba walmis. Uue raamatu trükkimist takistawad ainult weel üksikud sõnad. Uue raamatu ilmumise puhul oli meie lehe kaastöölisel jutuajamine metropoliit Aleksandriga.

Jutuajamisel kirikujuht tähendas, et apostliku kiriku senine teenistuse ja talituse raamat ei wasta enam ajakohastele nõuetele. Raamatu käsikiri on walmis, kuid trükkimist takistawad weel aga ainult üksikud sõnad, mis seoses meie keele arenemisega. Näiteks, seni tarwitatud lause „Jsand tuleb meid katsuma" ei wasta enam meie praegusele keelemõistele. „Katsuma" tähendab midagi käega puudutama. Mõned keeleteadlased on soowitanud sõna „katsuma" asemele panna „külastama". Jälle leitakse, et ka sõna „külastama" ei ole hästi sobiw, mis tähendab, nagu tuleks Jsand meile wõõrsile. Samuti on raskusi lausega „Munda see leib Kristuse wälisihuks." Tartu ülikooli professori poolt on soowitatud „wälisihu muutmise" asemele wõtta „ümberollustamine". **Peale mainitute leidub weel riba sõnu, mis teewad raskusi. Metropoliit ütleb, et neis asjus on pööratud Tartu ülikooli, mag. Joh. Aawiku ja teiste keeleteadlaste poole, kuid**

nende seisukohad üksikute sõnade suhtes on erinewad. Apostlikul kirikul on praegu ümmarguselt 200 preestrit ja diakoni.

Wanade asemele saame uusi juure seminarist ja ülikoolist. Seminar töötab Petseri kloostris, seal on praegu 18 kaswandikku. ülikoolis õpib praegu 5. Kooliõpetajate kohad kirikute juures täidawad preestrid, kel kooliõpetajate kutse.

Kuremäe nunnakloostri tegewus on rajatud töö alusele. Nunnad teeniwad ise omale igapäewast leiba.

Et nunnaks saada, peab kloostris katsealusena olema 10 ja rohkem aastat.

Praegu on kloostris katsealuseid 20 ümber. Metropoliit ütleb, et neis asjus on pööratud Tartu ülikooli, mag. Joh. Aawiku ja teiste keeleteadlaste poole, kuid

nende seisukohad üksikute sõnade suhtes on erinewad. Apostlikul kirikul on praegu ümmarguselt 200 preestrit ja diakoni.

Wanade asemele saame uusi juure seminarist ja ülikoolist. Seminar töötab Petseri kloostris, seal on praegu 18 kaswandikku. ülikoolis õpib praegu 5. Kooliõpetajate kohad kirikute juures täidawad preestrid, kel kooliõpetajate kutse.

Kuremäe nunnakloostri tegewus on rajatud töö alusele. Nunnad teeniwad ise omale igapäewast leiba.

Et nunnaks saada, peab kloostris katsealusena olema 10 ja rohkem aastat.

Praegu on kloostris katsealuseid 20 ümber. Peale mainitute leidub weel riba sõnu, mis teewad raskusi. Kloostrisse katsealuseks astumiseks pole tarwis minu eriluba, kuid nunnaks pühitsemine wõib sündida ainult minu loaga, tähendab metropoliit.

Ebasi ütleb apostliku kiriku pea, et endine Petseri piiskop Joann (Iwan Bulin) elab praegu eraisikuna Petseris oma wenna Wiktor Bulini ja ema juures.

Ta on portfellita piiskop. Nüüd palwetab ta sageli kloostris ja maalib wanaaegseid kiriku-pilte, missuguse ameti õppis Jugoslaawias, kust ta aasta tagasi põitis Eestisse. Jugoslaawias ei lasta pagulast kõrgete ametite peale.

Ap. kiriku esinduskogu astub kokku aprillis. Esinduskogust wõtawad osa piiskopid, praostid ja praostkonna esindajad, üldarwus 37 üle riigi. Kiriku täiskogu astub kokku alles 1942. a.

Saksa loobub asumaade nõudmisest?

Peatähelepanu suunatakse Kagu-Euroopale

London, 25. jaan. ühenduses lähemal ajal sõdatavale Barcelona langemisele ja Hispaania kodusõja jõudmisega otsustawasse järku, on inglise ajakirjandus hakanud aegsasti ülalutlema tagajärgi, mis wõiks endaga kaasa tuua Franco lõpulik wõit.

„Times" arwab, et eeskätt tuleb sõdata Saksamaa wälispolitika erakordset elawamaks muutmist, kuigi praegusel momendil pole weel lõpulikult selge, millises suunas see aktiiwsus awaldub. Lehe kaastööline Berliinist teatab, et Saksamaa wastawates ringkondades tuletatawat meele, et wahenditult pärast Kataloonia langemist Hitler julgeks esmakordselt awalikult esineda oma nõudmistega asumaade tagasisaamiseks. Wahepeal on aga selgunud, et sellele küsimusele seisawad wäga tugewalt wastu Inglismaa ja Prantsusmaa. Sellepärast on wõimalik, et Saksamaa muudab oma lähema tulewiku wälispolitika sihtjoont ja inhib oma peatähelepanu Kagu-Euroopasse, mis rikas looduswarade poolest. Neid on aga Saksamaal hädasti waja, enne kui ainsuska söda läänes.

Ka ühineb „Times" teiste inglise lehtede arwamisega, millised dr. Schachti lahkumist wõtawad tõendusena, et wõim Saksamaal on läinud lõpulikult üle [illegible] kumise käremeelsema wooru kätte, mis omakorda tingib ree wälispoliitiliste küsimuste ümberhindamise Saksamaal.

Inglismaa kogub aeglaselt jõudu...

London, 25. jaanuaril (Reuter) ETA. Salapitsatihoidja sir John Anderson esines eile õhtul kõnega Alberthallis rahwusliku wabatahtlike teenistuse fisefeadmise kohta Inglismaal. Ta tähendas munseas: Meie ei soowi sõda praegu ega ole lähemas tulewikus, waid loodame, et see ei tule kunagi. Ent meie tunnistame, et kindlaim meetod sõja wältimiseks on olla walmistatud selle wastu. Ajaloolisest meie oleme olnud halwad startijad, kuid head jooksjad. Meie meetodiks on olnud koguda aeglaselt jõudu. Anderson hoiatas kuulajaid, et midagi neilt, kes moodustawad wabatahtlike teenistuse, ei nõuta wähem, kui meremeestelt, sõduritelt ja õhuwäelasilt — et nad oleksid walmis ohwerdama oma elu. Tulemikuõõa on kahtlemata õhuõõa, mis paneb proowise ka kiwiliste inimeste julguse ja walmisoleku, ütles sir John Anderson.

Saksamaa otsib N. Wene sõprust

Pariis, 25. jaan. Siinsetes poliitilistes ringides antakse suur tähendus Saksa delegatsiooni ootamatule sõidule Moskwasse. Prantsuse ametlik telegraafiagentuur märgib, et kui ka tegemist poleks Saksamaa ja Nõuk. Liidu lähenemisega, siis igal juhul on see tõenduseks, et Saksamaa ei taha lasta muutuda enam halwemaks oma wahekorda Nõuk. Liiduga.

Moskwast teatatakse, et seal praegu wõetakse Ukraina probleemi juba märksa kergemini. Moskwas arwestatakse, et Saksamaa sellesuunalised püüded põrkawad nii tugewale wastuseisule Poolas, et Saksamaal tuleb paratamatult loobuda otsustawatest sammudest sel alal.

Hopkins — uus Ühendriikide kaubandusminister

London, 25. jaan. Washingtonist teatatakse, et Ühendriikide uueks kaubandusministriks on määratud Hopkins. Wiimane tegutses wiimasel ajal peamiselt wõitlusega töötaolu wastu Ameerikas.

Tekstiilkäitised suurendavad tõõmahtu

Ülewaade tööturust. — Ühel alal töötawad ühingud liituwad. Rätsepad loowad oma orkestri

Turu paranemise ja suurenewa nõudluse tagajärjel kodumaa kaubale on juba ligemal ajal ette näha mitmes tekstiiltööstuses töömahu suurendamist ja uute tööliste juurewõtmist. Nii tahetakse „Transitosse" juure wõtta 20 töölist, Rõiwas ja Põlewhuki käitises 10 töölist; Carri kõiewabrikus tahetakse hakata kahe wahetusega tööle. Strandelli wõrgutööstuses, kus töötatakse nüüd kahe wahetusega, hakatakse töötama kolme wahetusega. Samuti on tööliste arwu suurenemist oodata Winterfeldti käitises.

Mööbunud aasta eeskujul sobitab ka tänawu Eesti Töölisühingute Keskliit ühesihilisel alal töötawate tööliste ühingute liitumist. Seda just selleks, et ühiselt edukalt esineda oma huwide kaitsmisel. Mitmed ühingud on juba sel kombel liitunud. Praegu on liitumisel Tallinna linna omawalitsuse töötajate ja teenijate üldühing ja Tallinna tänawrauduteelaste ühing.

Kultuuriliselegi tegewusele pannakse töölisühinguis wäärikat rõhku. Nii on Tallinna rätsepatööliste ametiühingul moodustamisel orkester. Tallinna tekstiiltööliste ametiühingul on ettewalmistusel ekskursioon Rootsi, mis toimuks eelolewal suwel. Eelolewal laupäewal korraldab Tallinna tekstiiltööliste ühingu juhatus Kunstihoones peo, mille sissetulek on määratud töötaoleku puhul toetamise fondi täiendamiseks.

Waesed direktorid Wenes!

Moskwa, 25. jaanuaril. „Prawda" toob juhtkirja, milles tuletab meele direktorite ja teiste juhtiwate isikute wastutust asutistes, nõudes äärmiselt karmide abinõude tarwitusselewõtmist neude korralekutsumiseks, kes pole täitnud partei ja walitsuse wiimaseid korraldusi. Juhitakse tähelepanu mitmesugustele wäärnähetele metsa- ja toiduainete tööstustes.

700 metsjänest Saksamaale

Tänawu toimub Eestist esmakordselt metsjäneste eksport, mida korraldab Aedwilja Keskühisus. On saadetud Saksamaale wõrdlemisi õige suuri partiisid. Nii läinud nädalal läks teele üle 700 jänese. Nagu eksportijad kurdawad, oleks wõimalusi palju suuremate saadetiste mahutamiseks, kuid takistuseks on meie tänawune jänestepuudus.

Eksport pole jätnud mõju awaldamata ka metsjäneste hinnale siseturul. Kui eelmisel aastal sai päris tubli jänese osta Tallinna turult krooniga, nõutakse tänawu wähemalt kaks.

Chwalkovsky sõidab uuesti Berliini

Praha, 25. jaanuaril. (ETA. (Havas.) Ustawast allikast kuulub, et Tshehho-Slowakkia wälisministri Chwalkowsky Berliini reis, kuigi see ei ole annud otseseid tulemusi, on aidanud kaasa seisukorra selginemisele ja teinud lõpu mitmesugustele kuulutustele tolliunioonist ja Tshehho-Slowakkia sõjawäe ümberorganiseerimise kohta Saksamaa soowidel. Teiselt poolt on kindel, et pärast läbirääkimisi Chwalkowsky reisi tulemuste kohta Tshehho-Slowakkia wälisminister sõidab uuesti Berliini, et pidada otsustawaid läbirääkimisi mitmesuguste küsimuste üle, mis huwitawad mõlemaid riike. Majandusasjade ministritekomitee astus eile kokku, et wõtta teatawaks Chwalkowsky majandusläbirääkimiste tulemused ja teha ettewalmistusi koostööks Saksamaa ja Tshehho-Slowakkia wahel. Walitsusel on kawatsus luua majanduse ülemnõukogu, mis oleks analoogiline Itaalia

PÄEVAPROBLEEME

Juubilar

Kui jälgime endi avalikku elu, siis näeme, et meil **viimasel ajal on juubilarid ja juubeldamised suurmoeks.** Varem peeti juubeleid harva ja vaid suurte teenetega ning täisväärtuslikele üldsusele tuntud inimestele. Neil juubeleil oli siis tugev pidulik jõud ja nad vaimustasid inimesi ning külvasid meeleoludesse õilsaid ülevuse momente. Milliste kasvatavate tundidena tundusid siis austusavalduste õhtud meestele, nagu olid A. Kitzberg ja Ed. Vilde! Eks neil õhtuil kogu kokkutulnud inimhulk saanud läbielamuste värskendusi ja süvenemisi sellest vaimupuhtusest, mida oma elutöös olid külvanud auväärsed juubilarid!

Nüüd juubelid muutuvad arvult rohkeks, aga mõjult kŭsitavaks. See on sama, nagu lugu suure pajatäie lahja leemega. Mõned mehed korraldavad juubeleid juba 40 a. vanuselt. Lehes lastakse sõprade kaudu tuua pilt ja kirjutus, et juubilar X on saanud vanaks 40 aastat ja ta elu on olnud agar võitlus: ta on pärast lapsepõlve kannud kooliskäimise koormat ja on siis pidevalt tööd teinud oma kutsealal! Siis lisatakse juurde, et ta peale töö on veel agar olnud seltskondlikus tegevuses, on N. laulukooris laulnud, on kirikunõukogu liige, tuletõrjuja, kaitseliitlane ja ühiskaupluse agar arendaja jne. Peale selle on ta abiellunud ja igati agar olnud. Kui juubilaril on maja või talu, siis märgitakse see ka kui tähelepanuväärsus ära.

Kui mõtleme, et igaüks käib koolis ja teenib hiljem ülalpidamist ja on jõudumööda tegev kuskilgi, olgu siis laulukooris (kui on häält) või tuletõrjes või kaitseliidus, või püüab „ühisuse poest" odavamini ostusid teha, siis pole selles midagi erakordset ülevat üldsusega koos pidutsemiseks. Just nagu oleks midagi erandlikku, et inimene teeb tööd ja saab 40—50 aastat vanaks!

Väga sagedasteks ja seega lahjaiks kujunevad ka juubelid suurema vanusega meestele, kes teotsenud mõnel **suuremal** teenistuskohal. Nii mõnelgi neist on päris tõhusaid teeneid ühiskonna kitsamale ringile ja kui need meele tuletatakse sündsas ulatuses, sobivais mõõtudes vastavas ringis, siis on see ju päris kaunis kena komme. Kuid paraku on lugu nii, et meie juubelitel võtame kõrgemaid ülevuse noote ja tõstame juubilari siis sellisele kõrgusele, nagu oleks ta olnud teab mis täht meie haridus-, sotsiaalses või omavalitsuslikus jne. tegevuses. Siis jääb selge maik, et mees on väike, aga juubel suur. See ei ole hea, sest juubeldamine kaotab siis väga palju oma ilusast mõttest avalikkuse jaoks. Asja väärikus vajaks ümberpöördut — et juubeldamine tunduks väiksena **sellele, mille** puhul juubeldatakse. Siis vaid jätab ta osavõtjate hingele võimaluse kellegi poole **üles vaatamiseks.** Muidu aga paneb vaid mugavalt mõtlema, et noh härra X., tegime sulle ka pompi, et olgu sul ka mõnus olla! Ära nüüd endast aga vale arusaamist saa!

Minu arusaamise järele ei ole näit. see veel mingi eriteene, kui mõni mees mõnel silmapaistval kohal püsib hästi kaua, eriti siis, kui selle aja kestes sünnib mitmeid vaimlisi ja muu-suunalisi murranguid. Siis tuleb juubeli teenimiseks enne väga mitu korda oma tõekspidamisi muuta ja tahet taltsutada ja ilmet pidada, mis on hästi plass ja eksitamatu kui vari kõigile. See on tavalise lihtmeelse kodaniku joon, kes eeskätt mõtleb leivateenistusele. Juubelite vaimne väärikus saab aga kasvatava-sŭtitava sisu selle järele, kui palju juubilari elutöös on avaldunud aatelist-põhimõttelist üldhuvilist võitlust ja ratsionaalset reaalsuse meelt kõrgemate püüete teostamisel.

Usun, et me mõistame üksteist. Kuid siia juurde tahtsin lisada veel midagi. Nimelt, et kui meil juubeldamiste nivoo kipub **sisult** langema, siis sellega kõrvuti langeb ka nende teostamise eelsammude iseloom.

Tavaliselt loeme, et juubeli korraldamiseks on astunud kokku nende ja nende organisatsioonide esindajad ja et on peetud nõu ja otsustatud anda kingitusi, auaadresse, lasta laulukooril laulda, käia kodus tervitamas, pidada aktust, teha koosviibimist jne.

Siis aga seltsib selle kõrvale midagi muud, mis ei ole enam sŭnnis ja mis rahva silmis võtab imeliku maigu. Nii, näiteks, hakkavad mingid mehed käima mööda võõraid kortereid, et nemad olevat X. korralduse esindajad ja see X korraldus tahtvat juubilarile kinkida kullast portsigari ja paluvad nüüd inimesi anda toetust selle kingi võimaldamiseks. Seda tehakse nii iseendastmõistetava ilmega, et annab päris seletada, miks võõrad kodanikud peaksid andma raha, et mingi X-organisatsioon saaks kellelegi kinkida kullast portsigari! Kui kodanik keeldub, siis tehakse pettunud nägu, et kodanik ei tundvat kaasa, et **nemad** tahtvat kinkida!

Meile jääb mulje, et **sellised juubelikorraldajad** kipuvad esireatsema teiste arvel, ja et see oleks kõige piinlikum juubilarile endale, kui ta seda teaks.

Niisugused nähted võivad tekkida ja idaneda vaid seepärast, et me elame juubelite ülirohkuses ja oleme **südamed** jätnud kõrvalisemaks kui välise säratsemise.

Suured auväärsed juubelid sünnivad spontaansusest. Ja kingituski on siis hinnas, kui kinkijad teevad seda **oma** armastusest „**oma** kulude ja kirjadega". Ustekellade helistamine halvab kõige ilu kasvatava jõu. Kui meie nüüd elu tahame teha paremaks, siis mõtelgem ka sellelaadilisele juubeliasjandusele, mis ei ole tõesti ülev.

R. Kangro-Pool.

7. Waschina Gorasse ülekuulamisele

Hiilisin mööda mõsa. Olin nii käinud umbes kilomeetrit viis, kui äkki kostus mõõastikust: „Käed üles!" selges eesti keeles. Tõstsin käed üles ja mu juurde ilmus kaks wene sõduri riietuses meest.

„Olete walge?" küsiti.

„Ei," wastasin. „Olen eksinud."

Mulle tundus otsekohe, et siin pole tegemist walgetega, waid et olen sattunud Kommunistliku Eesti Kütipolgu walweposti peale.

Mehed püüdsid mind wiia eksitusse.

„Nüüd olete walgete kätte sattunud," sõnus üks meestest, ja andis siis wile. Mehi tuli weel juurde. Tundsin, et mul on kohutawalt külm.

Ka juuretulijad kinnitasid, et olen walgete kätte sattunud.

Wastasin, et kahju küll, seda ma küll ei lootnud, kuna tahtsin minna 1. Eesti Kommunistliku Kütipolgu majandusosakonna kantseleisse kirjutaja Feliks Taalbergi juurde. Kuid see seletus ei rahuldanud punawäelasi. Kuulsin, kuidas keegi ütles:

„Nüüd oleme ühe walgete spiooni kätte saanud . . ."

Kuskilt kihutas meie juurde weel kaks punast ratsawäelast. Need olid puhtwereliseid kommunistid ja ähwardasid mind igapidi.

„Nüüd kaasa," sõnus üks ratsanikest. Kaks ratsanikku wõtsid mind enda wahele ja sundisid mind jooksma hobuste wahel. Kui kippusin maha jääma, ähwardati nagaikaga. Olles jõudnud Waschina Gora lähedale, umbes kilomeeter sellest weel eemal, tundsin, et ma enam ei jõua ja langesin maha.

Kaotasin meelemärkuse.

Nüüd tulid ratsanikud hobuste seljast maha, raputasid mind ja ergutasid mind igatepidi, kuid nälginuna ja kümnuna polnud mul enam jõudu. Wiimaks sain end kuidagi jalule ja siis läksime edasi. Teel Waschina Gorasse tulid mulle meelde Suida mõisast tädi poolt kaasaantud kirjad. Ma poetasin need salaja taskust teele ja tallasin seal porri. Sain nii wabaks paberitest, mis mulle olekŭid maksma läinud elu. Ainus paber, mis mul weel oli kaasas,

oli papaaha wahele peidetud Hundipataljoni tunnistus.

Waschina Gora külas wiidi mind ühte talumajja, kus asus mingi staap. Seal kuulati mind üle ja otsiti läbi. Kinnitasin weelkord, et mul oli soowiks, saada kokku waid Feliks Taalbergiga, kuid niisugusele kinnitusele löödi käega.

„Hommikul kell 5 lastakse teid maha"

See oli kõik, mis öeldi mulle. Ning jäeti mind rahule.

Talutoas oli soe. Mu juurde jäi kaks punawäelast walwele. Wiskusin põrandale maha ja jäin ootama oma saatust. Talurahwas sõi koorega kartuleid ja maitses selle juurde kohupiima. Ma polnud kaua süüa saanud. Neelasin silmadega seda, mida teised sõid. Kuid mulle ei antud ühtki palakest.

Surmahirm wõttis minus ikka rohkem ja rohkem wõimust.

Wärisesin üle keha ja tuhanded katkendlised mõtted tormasid mul läbi pea.

Kell oli juba ½5. Olin muutunud küpseks suremiseks ja tülpinuks piinarikkast ootamisest. Soowisin ainult, et teekŭid mulle kiiremalt lõpu. Ei tundnud enam mingit elutahet. Suur üksköiksus waldas mind.

Kell oli 5. Keegi ei tulnud. Kell löi 6. Ikka ei tuldud weel mu järele.

Ainult walwurid kõnelesid tasa omawahel. Kuulsin, kuidas üks neist sõnas mu kohta: „Kuradi spioon . . ." Kuid mind jättis nüüd see täiesti külmaks.

Toas silmasin wäikest, umbes seitsmeaastast poissi, kes kuidagi haletsewalt ja armsalt silmitses mind. Kutsusin selle poisi enda juurde ja palusin teda, et ta tuleks kaasa, kui mind mahalaskmisele wiiakse.

Mul oli weidi raha, tahtsin selle jätta poisikesele.

Wiimaks ometi tuldi. Mulle öeldi, et 1. Eesti Kommunistlikus Kütipolgus ei teeniwat ühtki Taalbergi nimelist isikut. Ma panin tähele, et laual lamas lahtiselt telefonitoru, nagu soowiks keegi kaugel kuulata pealt meie juttuajamist.

See jäi meie wiimseks kõneluseks

Wiimaks öeldi mulle, et Felix Taalbergi juurde on wõimatu pääseda, kui tahan, wõin kõneleda telefoniteel. Haarasin telefonitoru ja selle teises otsas kajaski mulle wastu Taalbergi hääl. Tervitasime üksteist, olime üllatatud sellisest kohtumisest ja lõpetasime kõneluse sõnadega:

„Ehk näeme weel ükskord elus . . ."

See jäi wiimseks kõneluseks meie wahel.

Me ei näinud üksteist enam kunagi.

Nüüd öeldi mulle, et olen waba ja wõin minna.

„Sõitke nüüd Samarasse," sõnas keegi. „Kuid pidage tulewikus meeles, et Irboska pole Samara . . ."

Astusin sumbasel warahommikul majast wälja ja hakkasin sammuma Irboska poole, et sealt leida rong, millega wõiks Pihkwasse sõita.

Teel Pihkwasse mõtlesin: „Milleks peaksin ma sõitma Samarasse . . . Mul pole seal ju ühtki tuttawat . . ."

Irboskas istusin jälle kaubarongile ning sõitsin Pihkwasse tagasi. Lonkisin hulk aega linnas sihitult ringi ja siis istusin wäsinult Ismailowskajal pingile ning jäin mõtisklema nukraid mõtteid. Mul polnud raha. Ei saanud seetõttu minna kuskile öömajale. Wõtsin oma pakinatukesed ja kobisin raudteejaama.

Kolm ööd-päewa weetsin ja magasin seal maas külmal põrandal

koos teiste põgenikega ja kodututega. Reisijad rongilt tulles astusid üle meie.

Pihkwa jaama põrandal

Seal, Pihkwa jaama põrandal lamas minutugu-seid wiletsaid palju. Meil polnud üksteisele midagi kurta — meie olukord oli meile niigi selge: üks kui teine tahtis kuhugi wälja sõuda, kuid sõjaolukord wõttis meilt jõu ja wõimalused. Kõik mõtlesime sellele, kust järgnewatel tundidel saada paluke leiba.

Sattusin ühe omajugusega juttu peale. See lubas mulle muretseda leiba ja saksa raha. Andsin enamiku oma wiimasest rahanatukesest selle mehe kätte. Ta läks juurte lubadustega, kuid ei ilmunud enam tagasi. Olin saanud petta.

Mu puhkusetunnistus oli kaotanud maksmise.

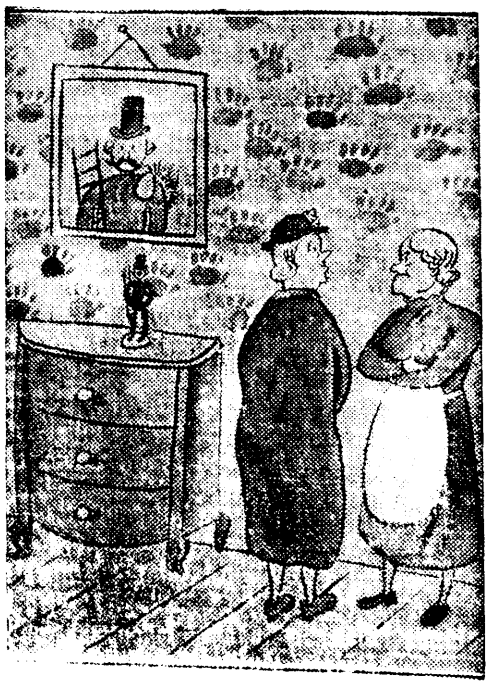
Ikka rohkem ja rohkem hakkasin aru saama sellest, et ma Pihkwasse enam kauemaks jääda ei saa ega wõi. Ja et on jõudnud wiimne aeg millegi sooritamiseks. Asusin piletisappa, mis mitmekümnes kõweruses lookles läbi suure jaamahoone. Minu ees seisis piletisabas wõrdlemisi korraliku wälimusega mees. Aeg läks igawaks ja meie wahel sigines juttuajamine.

„Kuhu sõidate?" pöördus härrasmees küsimusega minu poole.

Wastasin talle, et ei tea. Ja pöördusin siis kõnetaja poole omakorda küsimusega, kuhu tema kawatsewat sõita.

(Järgneb)

Uus muster

„See tapeedimuster on minu kadunud mehe ihtlik leiutis . . ."

Aasta 13 suuremat tulikahju neelas üle 80 miljoni sendi. – „Punane kukk" koolimajades ja tööstustes. – Tuli hävitas aastas umbes 2 miljoni krooni eest varandusi

Igal aastal häwib tulikahjude läbi umbes 2 miljoni krooni eest varandusi, mille juures üksikud suurtulikahjud selleşt moodustawad ligi poole. Ka möödunud aastal oli umbes 700 tulikahju, kogukahjuga umbes 2 miljonit krooni, kuid 13 suuremas tulikahjus häwis üksi 811 000 krooni eest waraşid. Teiste tulikahjude juures oli kõigil kahju alla 10 000 krooni.

Et tulikahjude kohutawaşt „tööst" pilti saada, selleks toome allpool ülewaate möödunud aasta 13 (milline õnnetu arw!) suuremaşt, mis kogusummas neelas enam kui 80 miljoni sendi eest rahwa warandust.

Aasta suurim kahjutuli

Aasta suurimaks tulikahjuks oli õnnetus Sindi kalewiwabrikus 10. weebruari õhtul. Wärwitud lõngades tekkis iseşüttimine ja tuleroaks langes terwe suur laohoone. Päästa ei suudetud midagi, kui mitte arwestada paari pudelit kemikaale. Tulle jäi nii kalewiwabriku toormaterjal kui ka lattu paigutatud masinaid, mille tõttu kahjusumma tõusis eriti suureks,

ulatudes üle 200 000 krooni.

Kuna ladu asus kerges puuehitises, ja seal pealegi oli palju kergesti tuldwõtwaid materjale, paisus tuli eriti jõuliseks, ja talle lähenemine osutus tuletõrjele wõimatuks. Ladu põles maha ainsa tunni jooksul. Tuletõrjel oli suuri pingutusi naabruses asuwa wärwimiskoja pääştmisega. Tuli oli nii jõuline, et sädemed ja leegitsewad willatutid lendaşid **kuni poole kilomeetri kaugusele.** Jõe teisel kaldal asuwa Ülejõe talu katused süttisid, ja kogu öö tuli talu elanikel töötada oma waranduse pääştmiseks.

See, üks wiimaşe aja raskemaloomulisi tulikahjusid, oleks wõinud weelgi mitu korda suuremaid ainelisi kahjusid kaasa tuua.

Ainult tulele ebasoodsa tuulesuuna tõttu päästeti wabriku kolmekordne kalewiosakonna hoone,

mis on wabriku hinnaliseemaid osakondi. Üksi mitmesuguseid lõngu oli tulikahju ajal selles hoones rohkem kui 600 000 kr. wäärtuses.

Tuli õppetöö ajal. Koolis oli 120 last, kes majaşt wäljatõttamisel said rea wigastusi. Kuna tuli lewis wäga kiirelt ja end tunda andis ka weepuudus, põles kahekordne hoone maani maha.

20.000-kroonine plahvatus

Kuidas wahel tõesti õnnetus täiesti juhuslikult wõib tulla, seda tõendab lugu, mis juhtus detsembris Järtwamaal Alliku wallas. Traktori remonteerimisel tekkis juhusliku süttimise tõttu plahwatus, mis lõppes 20 700-kroonise tulikahjuga. Põles maha suur mõisa rehi koos suurema heina- ja põhniagatwaraga, kaks traktorit ja mitmesuguseid masinaid. — Traktorit puhastades olid mehed wõtnud lahti juhtmed, mis tulewad akumulaatorist dünamosse.

Traatide lahtiwõtmisel tekkis säde, mis sattus õlistesse puhastamistakkudesse.

Tuli lewis nii kiiresti, et inimestel jäi üle waid õnne tänada, kui elawalt hooneşt wälja pääşesid.

Tuletame weel meelde suuremateşt tulikahjudeşt läinud aastal õnnetuşt Kohtla-Järwel, kus põles maha pigitöötus koos sisseseadega, tekitades kahju ümmarguselt 15 000 kr. — 8. juulil neelas „punane kukk" Tallinnas Kopli linalaos 579 palli linu ning tekitas kahju 24 000 krooni.

„Punane kukk" Kunda jaamas

Isegi raudteejaamad ei pääse. Nii 6. septembril pääşis tuli lahti Kunda raudteejaamas, millega ühise katuse all asus ühiskauplus ja ühispank. Tuletõrjel õnnestus küll hoone päästmine lõpulikuşt häwimiseşt, kuid hulk kaupu şai tule ja wee läbi rikutud ning kahju tõusis 35 000 kroonini.

Saaremaal, Loona wallas, neelas tuli septembris kahe talu hooned, kusjuures tuli kandus ühelt talult teisele. Kahju 10 000 krooni. — Samal kuul põlesid maani ka Rägawere wallas H. Purka talu hooned koos wallaswaraga. Kuna tulle jäi ka wiljapeksumajin, tõusis kahju 10 000 kroonile. — 10. now. öösl põles maha a.-s. „Wennad Austeri" korgiwabriku lao- ja kuiwiboone Pärnus koos seesolewa materjaliga. Kahju 15 000 kr.

Need on möödunud aasta 13 suuremat tulikahju, mis häwitasid kogusummas üle 80 miljoni sendi eest warandust. Üldiseşt tõusis aga kahjujuhtumite arw üle 700, milles kogusummas häwis umbes 2 miljoni krooni eest warandust.

Enam tähelepanu kindlustuskaitsele

Juttuajamine kindlustusseltside esimehe dir. R. Lagrumiga

— Kuidas arenes möödunud aastal kindlustustegewus meie kindlustusseltsides?

— Praegu punduwad weel kokkuwõtted ja wara on weel köneleda arwulisteşt töötulemusteşt, kuid üldişt olukorda wõib pidada rahuldawaks. Kindlasti wõib öelda, et meil kindlustuskaitseşt arusaamine näitab järjekindlat kaswamişt, mille tõttu wõib oletada, et kindlustuswõtjate arw ka möödunud aastal näitas tõusu — seda muidugi nii asikindlustuses kui ka elukindlustuses.

— Kuidas on meie elukindlustuse taşe, kas hakkame sellel alal juba teistele kultuurmaadele järele jõudma?

— Seda küll weel mitte. Näiteks tuleb iga saja elaniku kohta elukindlustuspoliise: Inglismaal 170, Hollandis 127, Rootsis 40 ja Soomes 35; meie oleme aga isegi Soomeşt weel ligi kümme korda järel.

— Mis on teie arwates suurimaks elukindlustuse arenemise tõkestajaks?

— Põhjuseid on wäga mitmesuguseid, kuid üheks suuremaks tõkestajaks on see asjaolu, et meie inimesed pole küllalt teadlikud elukindlustuse hüwedes. Lisaks sellele on suuresti lewinud ka igasuguseid wäärarwamisi ja kuuldusi, mis kahjustawad elukindlustuse arengut. Muidugi ei tohi meie ka ära unustada seda, et meie elukindlustuse areng on tunduwalt noorem ja majanduslik kandejõud nõrgem kui ülaltähendatud riiges.

Lisaks eeltähendatule wõiks weel märkida seda, et kuigi ka meil riik toetab elukindlustuse lewikut, on ometi soodustused wähemad kui paljudes teistes riikides. Nii näiteks arwatakse meil elukindlustuspreemiaid tulumaksuşt kuni saja kroonini, kuid Saksamaal on see soodustus hoopis suurem — alates 500 riigimargaşt (wallalistel) tõuseb see summa wastawalt laste arwule nii, et kuue lapse ija wõib elukindlustamisele.

Paljudes riikides on elukindlustus teatud kodanikihile tehtud poolsunduslikuks. Nii hakkas Saksamaal alles 1. jaan. 1939 kehtima seadus, millega kõik käsitööliised peawad oma perekonna heaks tegema wähemalt 5000 riigimargalise elukindlustuse. Seejuures jääb kindlustuskohustuslasel maha walik, kas ta soowib seda teha riiklikult wõi eraelukindlustuse. Kõik see mõjub soodustawalt kindlustustegewuşele.

Kuna kindlustuskaitse omab riiklikult ja ühiskondlikult wäga suure tähtsuse, siis on paljudes riikides selle selgitustööle rakendatud ajakirjandus, awalikud ja eraorganisatsioonid ning kindlustuskaitse tähtsuse selgitamine algab juba koolideşt peale. Arusaadaw, et sellise hea koostöö puhul on ka tulemused paremad. Loobau, et meilgi lähemas tulewikus selleks wäimalusi awaneb.

Uus telefoniraamat trükis

Edaspidi igal aastal uus raamat

Uue telefoniabonentide nimestiku käsikiri, mille koostamisel postitalitus töötab niitu kuud, on nüüd lõpulikult walminud ja Riigi trükikojale üle antud. Osade kaupa seda hakati tegema juba aasta algul ning nüüd anti wiimaşena üle ka Tallinna osa käsikiri.

Ammuoodatud uus telefoniraamat ilmub tarwitajate kätte maikuu keskpaewil. Kuna seda trükitakse üle 30 000 eksemplari, pole tulewikus karta telefoniraamatute puuda, nagu see eşineb käesolewal talwel. Üldiseşt on otsustatud edaspidi ka hakata igal aastal uut raamatut wälja andma.

Telefoniraamatu abonentide kätte ilmumine alles mais pole tingitud ainult trükkimiseks ja köitmiseks tarwişminewaşt ajast nii suure eksemplaride arwu juures, waid taheşiğe peetata ka Tartu automaatkeskjaama walmimişt, kuna raamatuş trükitakşe Tartu abonentide jaoks juba uued numbrid.

Luther tules

Peaaegu şama ulatuslik oli ka tööstustulikahi Tallinnas, mis puhkes a.-s. A. M. Lutheri wabrikus. Tänu tuletõrje kiirele abile wõidi hiljem kahjusummat arwestada 180 000 kroonile, kuna muidu ta

oleks wõinud paişuda palju suuremaks.

Siingi oli „punaşel kukel" hea şöödamaa, kuna tuli şai alguşe wineeriwabriku kuiwatustares, kus oli umbes 10 wagunitäit peaaegu täiesti kuiwa puumaterjali. Kuigi kutşuti kohale kogu pealinna tuletõrjepere 250 mehega ja 14 mootorpritşiga, ei olnud wõimalik päästa şüttinud hoonet, mis põles küünlana. Kiire ja raske töö juures

şai kümmekond tuletõrjujat wigastuşt ja tulehaawu.

Tuli oli nii wägew, et eşimeşed tulle juhitud weejoad ei saanud üldşe mingit mõju awaldada. Tugewa şurwe all tulle juhitud weşi muutus enne auruks, kui jõudis läbi leekide tulepeşani. Millişe hooga tuli teha kustutustööd, näitab şeegi, et wee juurewool kaewudeşşe oli nõrgem kui pritşide ammutamisjõud.

Pingutustele waatamata neelas aga tuli lişaks suurtele wineerihulkadele ka kuiwatushoone şişseşeade ning alles täiesti uued, eriti kallihinnalişed masinad.

Masinad sulasid rauatompudeks

Üldşe oli läinud aastal „punane kukk" eriti waenuline tööstustele. Nii 3. märtşil ta tungis kallale Wiljandi linawabrikule, jättes tööta 200 inimeşt ja tekitades ainelişt kahju 122 000 krooni. Tulle jäi üle 15 000 kilo walmis lõnga, kümmekond kudumismaşinat ning hulk toormaterjali. Hiljem tunnistaşid Wiljandi tuletõrjujad işe, et

nii rasket „kondiproowi" pole neil ammu olnud.

Suure hoone keşkmiseş osas oli kummus lõhestamud müürid. Aspelmaşinad sulaşid kokku wormituteks rauatompudeks.

Töölised pääsesid õhutorude kaudu

Kahjujuuruşelt järgmiseks oli Ülgaste wosworiiditehaşe hukkumine ööl wastu 5. detş. Warandusteşt, millede wäärtuşt hinnati 120 000 kroonile, jäi järele ainult paar autokoormat malmi ja wanarauda. Lişaks tehaşehoonele haaras tuli ka allmaakaewanduşe käikuşid, kus şel ajal wiibis ka töölişi.

Wiimastel õnnestus õhutorude kaudu üles maapinnale ronida.

Lişaks muule tekkis tulikahjul plahwatus, kuna şüttisid töö juures kaşutatawad lõhkeained. Suurem lõhkeainete tagawara aga aşus eemal, maetuna şügawale maa alla, jäädes wäljaspoole tule piirkonda. Lõhkeainete hulgaşt oleks küllaldaşelt jatkunud şelleks, et purustada işegi ümbruşe kaugemaid elamuid.

Koolimajad leekides

7. jaanuaril põles Kuressaare tööstuskooli õppetöökodade hoone. Tulle jäi hulk tööriistu ja masinaid, mille tõttu koolil tekkis ka õige suur kahju — 40 000 kr. ümber. — Neli päewa hiljem şüttis Narwa taga Zagriwje küla koolimajas

FOTO-STUUDIO JA ATELJEE
NYLANDER & EGGERT
TALLINN, PIKK 5

Riik arendab kindlustustegevust

LÄBI telefon

Kõnelus majandusminister Leo Sepaga

Majandusminister Leo Sepp, kelle poole pöördusime mõningate küsimustega kindlustustegewuse kohta, seletas meile lahkelt mõndagi selle tähtsa ala seisukorrast ning edaspidisest kujunemisest.

Küsimusele, mis põhjustel meil kindlustuskaitse lewik on tagasihoidlik, minister tähendab, et selle üheks põhjuseks on kahtlematult meie wõrdlemisi madal elustandart. Eestkätt elukindlustuse mõttes see nõnab inimestelt kaunis palju wäljamineknid, mida igalühel ei ole kerge katta. Muidugi, üldiselt on ju wäga tähtis, et inimeste tulewik oleks kindlustatud.

Riik siin püüab teha omaltpoolt jõudumööda weel mõndagi.

Tulewikus tekib olemasolewate kindlustuswiiside kõrwal odawa kindlustuswiisina riigi kaudu kapitali kogumise wõimalus.

Riigi hoiukassa wõrgu wäljakujundamine on juba teoksil. Praegu puudub selle töö läbiwiimiseks weel juhataja, kes aga nimetatakse lähemail päewil.

Riigi hoiukassa kaudu sisse makstud wäikesed summad kannawad kogu aeg intressi. Meil sel wiisil kapitali kogumine on teatawa wäärani weel wõõras. Soomes on hoiukassade wõrk aga wäga tihe ja seal on kogunud rahwas endale nõnda suuri kapitale.

„Kuidas suhtute isiklikult kindlustuskaitsele, eestkätt elukindlustusele praeguses mõttes?"

„See on iseenesest wäga kena ja hea asi. Aga nagu ma juba ütlesin, on meil laiemad hulgad siiski weel liig waesed selleks, et kindlustamine oleks laiemaulatuslik", tähendab minister.

*

Riik on püüdnud kogu aeg elukindlustust soodustada meil seeläbi, et elukindlustuse preemiamaksud kuni 100 kroonini arwatakse maksualusest tulust maha. Siia juurde on huwitaw märkida, et näit. Saksas maksualusest tulust mahaarwamise juures wõetakse arwesse weel ka perekondlikku seisu. Wallalistel isikutel ulatab preemiamaksu näol mahaarwamine kuni 500 riigimargani, abielus kuid lasteta isikute juures kuni 800 margani, lastega isikutel aga on mahaarwamine weel palju suurem — ühe lapse juures 1100 riigimarka, 3 lapse juures 2100 marka ja kuue lapse juures 4900 riigimarka jne. Sellel on perekonnaelu ja lastekaswatamist soodustaw siht. Ka meil tahetakse kindlustustegelaste ringkonnis sellele tähelepanu juhtida.

Kindlustus surma vastu

Pilk elukindlustuse tööpõllule ja tema korraldusele. — Miks kindlustatakse oma elu? — Inglismaal tuleb iga 100 inimese kohta 175 elukindlustust. — Elukindlustusagent — aate eest võitleja.

1,75 miljonit krooni 1000 perekonnale elukindlustuse läbi

Perekonnainimestel on sageli hetki, mil mõlguwad meeles murelikud mõtted: „Mis saab minu perekonnast siis, kui järsku puudub minu toetaw käsi, kui perekonnal ei ole enam toitjat?"

Peame leppima sellega, et kõik päewad pole ühetaolised, ja õnnetus ei hüüa tulles. Kas ei oleks niisuguseks juhuks siiski tarwilik mõnesugune majanduslik kindlustus?

Kindlustusala on meil laiematele rahwahulkadele weel wõrdlemisi wähetuntud ala. Seepärast tohiks olla küllalt huwipakkuw, heita sellele tööpõllule ja tema korraldusele mõnewõrra walgust.

Elukindlustus meil ja mujal

Elukindlustuse areng Eestis on alles wõrdlemisi noor. Wõime sel alal waadata tagasi waewalt 15-aastasele tegewusele. Wiimased aastad on selles arengus olnud eriti hoogsad. Kui alles mõni aasta tagasi elukindlustuste koguarw küünis waewalt 25.000, siis nüüd on see arw juba üle 40.000.

Elukindlustuste alla paigutatud kapitali hinnatakse umbes 45. milj. kroonile.

Kuid jääme sel alal siiski weel teistest maadest tublisti maha.

Nii näiteks tuleb

Inglismaal iga 100 elaniku kohta 175 elukindlustust.

Hollandis on see arw 127, Ameerika ühendriikides — 87, Rootsis — 40, Soomes — 35, Taanis — 33, Prantsusmaal — 28, Saksamaal — 26. Meil tuleb iga 100 elaniku kohta 4 elukindlustust. Nii uskumatult kui see ka kõlab, Inglismaal ja Hollandis osutub elukindlustus niiwõrd populaarseks, et seal mõnel kodanikul on kuni kümme poliisi, wastawalt wõimalustele ja otstarbele.

Miks kindlustatakse oma elu?

Miks kindlustatakse oma elu? Eeskätt selleks, et

kindlustada enda ja oma perekonna tulewikku

ja hoolitseda oma järeltulijate heaolu eest.

Kõige suurema osa elukindlustajatest moodustab meie ametnikekaader, kes sel wiisil püüawad perekonna tulewikku majanduslikult kindlustada, mis napi pensioniga waewalt oleks wõimalik. Kaunis suure protsendi elukindlustajaist moodustawad ärimehed. Nemad hoolitsewad selle eest, et ettewõte ei laostuks peremehe surmaga. Wiimasel ajal elukindlustus on hakanud pinda wõitma ka põllumeeste hulgas, kellelegi elukindlustus wõimaldab wältida talu warisemist, pärandi wäljamaksmist talu wõlgadega koormamata j. m.

Kõige enam oleks elukindlustust waja aga kõigile wabakutselistele,

kelle perekonna saatus on sõltuw waid isiklikust tööst ja teenistusest. Selles kihis elukindlustus on meil seni leiwinud õige wähe.

Huwitawa pildi pakub statistika, mis annab ülewaate, kui palju kustil maal iga kodanik kestmiselt aastas maksab elukindlustusele. Seda summat wõib pidada otseseks kulutuseks perekonna tulewiku heaks.

Nii maksab iga ameeriklane aastas kestmiselt 112 kr. elukindlustuspreemiat, inglane — 45 kr., hollandlane — 39 kr., rootslane — 28 kr., sakslane — 18 kr., soomlane — 6 kr., eestlane — 1 kr.

Kas peame siit järeldama, et ameeriklane on sada korda parem perekonnaisa kui eestlane?

Surm peab rohket lõikust

Nagu nähtub surewusestatistikast, ei ole saatus liialt helde tänapäewa inimese eluea wastu.

Sajast inimesest jõuab ainult wiiskümmend 45. eluaastani.

Pooled warisewad hauda juba enne keskikka jõudmist. Miljonist inimesest elab waid üks kolmandik 65-aastaseks ja kümnendik osa 80-aastaseks. Surm peab rohket lõikust!

Neist 40.000 inimesest, kes meil 15 aasta jooksul oma elu on kindlustanud, on

juba üle 1000 kadunud elawate hulgast.

Pea kõik neist olid noored, alla keskea, terwed ja elujõulised inimesed. Osa neist suri juba mõni kuu pärast kindlustuslepingu sõlmimist. Keegi neist ei wõinud selle toimingu juures aimatagi, et talle on määratud weel waid õige wähe päewi eluks.

Elukindlustus päästab hädast

Muidugi, elukindlustus ei hoia ju kedagi õnnetuse eest. Küll aga aitab ta pehmendada juhtuda wõiwa õnnetuse tagajärgi, seda just perekonna suhtes. Wanad elukindlustustegelased wõiwad jutustada rohkeid lugusid, kuidas kindlustusseltsi poolt wäljamakstud elukindlustussumma on aitanud perekonnad wälja suurest hädast ja puudusest.

Nii 1937. a. uppus Harjumaal 22-a. noormees, olles waewalt aasta eest jõudnud soetada endale perekonna.

Naise ja paarikuise tütre päästis majanduslikust kitsikusest elukindlustuspoliis, mis oli olnud jõus waewalt pool aastat.

Nõmmel jäi wongi alla ja sai surma perekonnaisa, kelle täiskasuanud poeg õppis ülikoolis, tütar aga polnud weel saanud algharidustki. Ema oleks waewalt suutnud wõimaldada lastele hariduse jatkamist. 4000-kr. elukindlustus lubas aga pojal mõne aastaga lõpetada ülikooli ja hakata ise ema ja õe ülespidamise eest hoolitsema.

1934. a. makseti wälja Tartu elaniku R. A. surma puhul tema lesele 10.000 kr. suurune elukindlustussumma.

Mehe wiis hauda rinnakelme- ja kopsupõletik. Kindlustuspoliis oli olnud jõus 4 aastat.

Nii ei wõi keegi öelda, et ta elukindlustuse oleks sõlminud liig wara, küll on aga elukindlustuse hilinemist paljudel tulnud kurwalt kahjatseda. Kindlustusleping oli ühel tallinlasel sõlminemisel. Mõni päew enne selle allakirjutamist sai isik aga raskesti wigastada autoõnnetusel ja saadud wigastustesse ta surigi. Teisel Tallinna elanikul oli elukindlustuspoliis jõus juba 2 aastat. Siis aga järsku katkestas ta preemia maksmise. Mõni aeg hiljem suri ta weremürgitusse.

Hätta jäänud perekonnale oleks nüüd kindlustussumma wäga ära kulunud.

1,75 miljonit krooni 1000 perekonnale

Waatamata sellele, et elukindlustus meil on alles wõrdlemisi noor ja kindlustuskaitsest osasaamisele kuulub umbes 3 protsenti kogu rahwa üldarwust, on sellest siiski wiimase 15 aasta jooksul

enam kui 1000 perekonda osa saanud.

Kogusummas on selle aja jooksul makstud wälja umbes 1,75 miljonit krooni.

Üldiselt maksid kindlustusseltsid 1922.—1937. a. surmajuhtumite puhul 1061 poliisi järgi 1.677.937 kr. ülealamise puhul makseti 125 poliisi järgi 72.165 kr.

Üldse on kindlustusseltside kaudu lainud kindlustuswõtjaile seega 1.750.102 kr.

Kindlustusseltsside tegewusest

Wäljamaksude järgi esikohal on Tallinna ja Nõmme linnad, Wirumaa, Pärnumaa ja Harjumaa. Kõige wähem on elukindlustuse hüwedest osa saanud Petserimaa, kus selle aja wältel on makstud wälja waid 5 poliisi järgi 6000 krooni.

Lisaks neile otsestele wäljamaksudele ei saa alahinnata ka neid summasid, mis preemiarefertsidena kogunewad kindlustusseltsidesse ja nende kaudu antakse rahwamajanduse teenistusse. Neid summasid on kindlustusseltsidel praegu umbes 7 miljonit krooni.

Elukindlustusagent

Inimene oma iseloomult on juba kord sedawõrd materialistlik, et ta oskab ja tahab hinnata ainult oletiku hüwesid, tulewikule pühendab aga wähe tähelepanu. Tulewikule peab panema inimesi mõtlema. Üks sarnaseid tulewikule mõtlemapanejaid on elukindlustusagent. See on elukutse, mis oma pidajaile seab suuri nõudeid.

„Mina pole ennast ise kunagi wõtnud isikuna, kes kindlustusi hangib ja sellega raha teenib, waid

inimesena, kellele pole ükskõik, kuidas keegi wastu läheb oma tulewikule!"

nõnda lausus kord keegi wana elukindlustustehanikja.

Kui suure usalduse wõib wõita see „tüütu agent", nagu meil teda oldakse harjunud wõtma, sellekohta ütleb tabawalt üks Ameerika majandusteadlane, kes ise samuti oma karjääri alustas elukindlustuste hankijana:

„Kindlustustegelane, kes sõlmis minu isale elukindlustuse, oli minu ja mu ema parim nõuandja.

Tema poole pöördusin teenistusegi asjus. Ta soowitas mul hakata kindlustusmeheks. Ta õpetas mulle, et elukindlustuse müümine tähendab oskust õpetada rahwast kokkuhoiule ja ettemõtlemisele."

Kindlustamine lewib

Tule- ja elukindlustuste kõrwal tegelewad kindlustusseltsid weel paljude teiste kindlustusaladega.

Nii on wõimalik oma waranduse kindlustada murdwaraste wastu. Põllumees saab kindlustada wiljasaagi rahe ja muude loodusõnnetuste ning koduloomi haigestumise ja õnnetuste wastu. Teotsetakse weel klaasi-, laewa-, mootorsõidukite jne. kindlustuse alal. Wiimasel ajal on pinda leidnud weel n. n. wastutuskindlustus, mis wabastab tööstuse juhataja wastutusest, õnnetuse puhul töölisega töö juures, majaomaniku kahjutasu maksmisest õnnetuse korral, mis näiteks wõib juhtuda tema krundi kohal, kas libeda tee tõttu wõi mõnel muul põhjusel.

Kindlustusala lewib ja laieneb meil iga aastaga ikka enam, arusaamine selle tähtsusest ja wajadusest suureneb, ning oleme selgi alal warsti järgi jõudnud suurtele ja jõukatele kultuurmaadele.

Kindlustegelaste kutseoskus ja kutse-eetika

— Kas Eesti Kindlustustegelaste ühingu esimees hr. Lepik?

— Ma kuulen.

— Kuidas teie tegewus areneb?

— Oleme ju alles wõrdlemisi noored. Sellest on waewalt kolm aastat mööda kui seltsi wälisorganisatsiooni juhtide eestwõttel Eesti Kindlustustegelaste ühingule alus pandi.

— Mis on ühingu peamiseks ülesandeks?

— **Ühingu eesmärgiks on kindlustusalal tegutsewate isikute koondamine, kutsealaliste küsimuste lahendamine ning kindlustustegewuse arendamine.**

— Palju on teil liikmeid ja kes sinna kuuluwad?

— **Ühingul on praegu umbes 100 liiget, kes enamikus kuuluwad juhtiwamate tegelaste hulka.**

— Milles seisab ühingu tegewus?

— **Seni on ühingu töö peamiselt piirdunud kindlustustegelaste kutse-eetiliste ja kutseoskuslike küsimuste lahendamisega. Ühing annab juba kolmandat aastat wälja ajakirja „Eesti Kindlustusleht", mille lugejaiks on üle 3000 kindlustusalal tegutsewa isiku. Möödunud aastal ilmus ühingu wäljaandel „Kindlustegelase käsiraamat". Ühingu kaudu on leidnud lahendust ka mitmed koostöö küsimused jne.**

— Millised on teie tulewikukawatused?

— **Tulewikukawatuste kohta on praegu raske öelda, kuna aastakoosolek seisab weel ees ja mõnegi küsimuse lahenemine oleneb mitmesugustest asjaoludest. Näiteks on ühingu poolt juba ammu algatatud laialaatuslikuma ühise selgitustöö küsimust, kuid summade puudumisel on see tulnud ikka edasi lükata, sanuti pole ühing weel suutnud lahendada ka wanade kindlustustegelaste eest hoolitsemise küsimust. Need on aga küsimused, mille lahendus ei sõltu ainuükski meie ühingust, waid siin peame lootma seltside heatahtlikule kaasabile ja wastutulekule. On weel terwe rida muidki küsimusi, kuid nendest on esialgu weel wara kõnelda.**

— Tänan teid ja soowin palju edu!

Seli Raamatukogu Selts 15-aastane

Pühapäewal, 22. skp. pühitses Seli Raamatukogu Selts uues Hagudi koolimajas oma 15. aastapäewa, mida tähistati aktusega, mis awati ühise lauluga. Peokõne pidas Eesti Haridusliidu esindaja E. Oja, tegewuse ülewaate andis seltsi esimees — Joh. Woit. Tervitusi ütles ÜEMÜ Hagudi osakonnalt A. Majasalu, Kodila Hariduse Seltsilt L. Talisoo ja Seli Maanoortelt H. Esop. Asutamisraskusteist kõneles asutaja Starkopf. Akust kaunistas ÜEMÜ Hagudi osakonna segakoor hr. Wenda juhatusel.

KADUNUD ja jälleleitud tütar

Eluromaan, mis on vene revolutsioonipäevade järg. — Isa otsis 20 aastat tütart ja suri 5 päeva enne teate saamist tütre leidmisest

Üks elu jutustatud muinaslugu

Mõni aeg tagasi suri Saaremaal auväärses eas vanainimene Aleksander Termus. A. Termus oli üksik inimene, kel ei teata olevat sugulasi ega omakseid. Oma naise ja lapse kaotas mees revolutsioonipäevadel Venemaal. Kuigi mees tegi mitmeid pingutusi oma perekonna leidmiseks, ei teostunud siiski see ta elu palavaim soov.

Nüüd, mehe surma järgi, selgub ootamatult, et A. Termuse kadunud tütar siiski on elus. Ta elab juba kaugemat aega Hiinas, ning soovib nüüd näha oma isa.

Isa kaotab perekonna

Aleksander Termus oli üks neid, kes eeltlase visadusega oli suutnud endale luua kindla jalgealuse ennesõjaaegsel Venemaal. Mees abiellus venelannaga ja abielust sündis tütar, kellele pandi nimeks Barbara.

Siis aga puhkes suur sõda, sellejärgi revolutsioonid. Mingisugusel ettekäändel

ühel päeval Termus arreteeriti

ja hoiti kinni mõnikümmend päeva. Vabanedes ei leidnud mees enam kodust ei naist ega last. Naabrid kõnelesid, et kedagi neid olevat kimbutanud enamlased. Mõned kinnitasid, et nad olevat viidud vangi, teised oletasid põgenemist.

Õnnetu mees asus otsima perekonda, kuid ta püüded ei kandnud mingit vilja.

Otsimised mööda maid-meresid

Kokkuvarisevalt Venemaalt toob saatus lõpuks mehe Eestisse. Kuid mehel ei ole rahu. Vana meremehena otsib ta teenistust laevadel, ähmases lootuses,

maid-meresid mööda ringi hulkudes juhtumisi kuskil kohata oma perekonda.

Kuid aastaid kipub juba turjale, mees omandab teenitud rahaga väikese talukoha Saaremaal.

Isa lootus ei kao!

Tütre kaotus on aga isale siiski liiaks ränk hoop. Uut toitu ta lootustele ja kujutlustele annab teade, et vanemad on leidnud oma sõjas kaduma läinud tütre Poolast vaimuliku kaudu. (Janina Toomla lugu.) Mees sõidab Tallinna ja

pöördub siin abi saamiseks advokaadi poole.

Mõni aeg hiljem tuleb mees advokaadi büroosse kellegi noormehega, kes pidavat sõitma Hiinasse. Lepitakse kokku, et noormees, kes kedagi G. Pääreni nimeline meremees, püüab Barbara Termust ja tema ema otsida Hiinas.

Hiljaksjäänud sõnum

Suur oli advokaadi imestus, kui ta ühel päeval järsku saab paksu kirja Shanghaist. Selles annab G. Päären aru oma otsimise tulemustest:

ta on leidnud kadunud tütre Barbara Termuse!

Tütar kirjutab ka ise isale kirja, kirjeldades oma elukäiku ja praegust elujärge, lisades ühtlasi juure terve hulga pilte Hiina elust.

Advokaadi esimeseks mureks on nüüd leiust teatada isale, kelle piff ootus ei olnud seega siiski mitte asjatu. Võeti kaugeõne.

Kuid saatuse tahtel ei pidanud see siiski minema nii, et isa üda oleks saanud vabaneda raskest murekoormast ja tunda rõõmu oma lootuste täideminekust.

Vanake oli meid viis päeva enne teate saabumist . . . surnud.

Elupilt Hiinast — figa lastele pehmeks padjaks

Misjonäriproua

V. Termus kirjutab oma kirjas vene keeles, et

ta on praegu Hiina misjonäri naine ning elab hästi.

G. Päären kirjutab, et tal on õnnestunud otsitava leidmine täiesti juhuslikult. Mingi õnnetus on viinud ta Shanghais haiglasse, kus praegu viibib rohkel arvul sõjahaavatuid ja -haavatuid. Hiinlannad, jutlustajad ja misjonärid käivad neid sageli tröstimas ja julgustamas. Ühel päeval äratanud tema tähelepanu keegi europlase välimusega, kuid hiina rõivais naine, kes

haavatud hiina sõdurile vene keeles jutustanud oma külmast ja lumisest kodumaast.

Lähemad päringised, nimi ja isa poolt kaasa antud pildi näitamine tõi selguse terwesse loosse.

Eestlanna, kes ilalgi ei saa näha oma kodumaad

Barbara Termus, kelle praegune nimi olevat Li-Fu-Jong, kirjutab veel, et

tal oleks tõsine soov pääseda kas või korraks vana isa juurde.

Eestlannal, kes oma kodumaad kunagi pole näinud, pole aimugi, kus see asub.

Advokaat, kelle poole isa pöördus oma perekonna otsimisel abi saamiseks, tahab nüüd kadunud ja jälleleitud tütrele teatada, et tema raskelt teostaval soovil ei ole enam mõtet. Tal ei ole siin enam ei isa ega kodu . . .

Kindlustuskaitse tähtsus Nii arvavad nad...

Wäljawõtteid koguteosest „Awalikkude tegelaste arwamisi".

K. Eenpalu, peaminister:

„Iga inimese tähtsate elunõuete rahuldamiseks peaks seisma ka ülesanne — oma tööpäevil koguda ja korjata niipalju, et jätkuks vanaduse- ja õnnetusepäevaks elu korraldamise põhimõtte alusel: igaüks aidaku iseend!

Kui suuremat osa kodanikke nende eluajal juhiks selline eluvaade, oleks üldsuse ja riigivõimu koorem palju kergem. Ka rahwa ettewõtlikkuse edu oleks kiirem, sest abistamise summad suunduksid ettewõtlikkuse radadele.

Igasugune kindlustamine on seepärast tähtis sotsiaalse ja rahwamajanduse edu ülesanne ja seda tuleb soowitada kõigile."

A. Tupits, põllutööminister:

„Leian, et kindlustuskaitse on wajalik igale. Isiklikult tulin sellele weendumusele mõned aastad tagasi, kui majas, kus elasin, juhtus tuleõnnetus. Naaberkorteri elanikud, kelle wara oli kindlustatud, said häwinud kraami eest wäärika tasu. Et aga minu wara oli kindlustamata, siis pundus minul ka õigus kahjutasu saamiseks.

Pärast seda juhtumit läksin ja kindlustasin oma korteriisiseseade tuleõnnetuse wastu, kuid enne seda wõtsin elukindlustuse, sest terwist ja elu, kui kallimat wara, ei saa asendada muuga, nagu seda saab teha tuleõnnetuse läbi häwinud waraga."

K. Selter, wälisminister:

„Elukindlustus on meil wõrdlemisi wähe arenenud. See peaks olema lewinud paljurohkem; see aitaks tunduwalt kaasa leskede ja laste kui ka wanade inimeste [illegible] kindlustamisele ning ka ühiskonna kindlustuse ja omawastutuse hoolekandelise toetuseta."

H. B. Rahamäga, piiskop:

„Inimene ei näe ette ega tea, misugune õnnetus wõib teda elus tabada. Wara wõib häwida tule, wee wõi muude õnnetuste läbi, haigus ja surm wõtawad tihti perekonnalt tema toitja, kas jäädawalt wõi ajutiselt. Õnnetuse läbi wõib iga inimene sattuda wiletsusse.

Enese ja oma waranduse kindlustamine õnnetuse wastu on üheks aitawaks käeks inimesele teda tabanud õnnetuse puhul."

Metropoliit Aleksander:

„Inimene püüab rajada oma elu ja olukorda kindlale alusele ja otsib abinõusid õnnetuste ja kahjude wastu, mis nii sagedased eluteel; kuid üksikult ja organiseerimatult on raske mõjuwalt wõidelda nende wastu.

Elu ja waranduse wäärikaks kindlustamiseks wõimalike õnnetuste ja kahjude korral on olemas kindlustusseltsid, milliste töö ja tegewus sellel alal on ülitähtis ja kasulik.

Oleks soowitaw, et igaüks wõimalikult kindlustaks oma elu ja waranduse ühes wõi teises kindlustusseltsis."

Roosevelt, Ühendriikide president:

„Elukindlustus rikastab kaubanduse ja tööstuse stabiilsust, tõstab moraalset taset ning arendab üksikus isikus moraalseid wäärtusi: usinust ja kokkuhoidu. See kõik on aga hädatarwilik ühe rahwa eduks ja tõusuks."

HOIDUGE

külmetus- ja kurguhaigusist, tarvitage

TRYPASOL TABLETTE

FLAVOSOL TABLETTE!

Saadaval apteekides.

A.-S. EPHAG'i
farmatseut. labor. Tallinn.

Hällist hauani

PEREKONNASEISU TEATEID

Registreeritud Tallinna linna perekonnaseisuametis:

Sünde: Aivo Tammoja, Tõnise ja Elise poeg; Maie Hel, Woldemari ja Olga tütar; Arwo Weikšaar, Woldemar-Reinholdi ja Hildegaardi poeg; Kadi Ernesaks, Aleksandri ja Elviira tütar; Taimi Sinor, Wassili ja Klaudia tütar; Krista Tammwelius, Arthuri ja Taijaana tütar; Peeter Sootak, Richardi ja Anastaasia poeg; Toomas Wiirimaa, Friedrichi ja Maria poeg; Jüri Simenson, Georg-Roberti ja Anna poeg; Leila Hisiamentinow, Afanasi ja Leida-Melanie tütar; Naadi Tui, Jüri ja Eugeenia tütar.

Abiellumisi: Konstantin Wask ja Hermine Palmiste; Richard Liiwa ja Alide-Wilhelmine Silberk.

Surmajuhtumeid: Olga Walgepea, neiuna Plaaser, 41 a. w.; Mai Alto, neiuna Ewartow, 73 a. w.; Jagup Roosiwäli, 59 a. w.; Asta Waher, 17 a. w.; Marie-Elisabeth Freimuth, neiuna Okkapuu, 57 a. w.; Gustaw Lettens, 66 a. w.; Aleksandra Elster, 85 a. w.; Edgar Tirp, 8 a. w.; Maria Kuimets, neiuna Kaluain, 71 a. w.; Wiin Treier, neiuna Breibach, 82 a. w.; Willem Laurberg, 64 a. w.; Elmar Rang, 21 a. w.; Andres Prinken, 71 a. w.; Johannes Klesmann, 52 a. wana.

Kihlatud:

Tallinna linna perekonnaseisuametis: Johannes Losmann, 34 a., kaubamees, ja Ella Kindreus, 31 a., äriomanik; Pawlin (Paul) Ollas, 25 a., meremees, ja Olga Telk, 26 a., peemahatööline; Ewald-Woldemar Alton, 23 a., tööline, ja Aliide-Ellen Mitt, 19 a., kodune; Hindrik Ulin, 42 a. w., ja Marija Schmur (Jugoslaawia kodanik), 45 a. w.; Ernst-Konrad Schiller, 33 a., ärimees, ja Ernestine-Elise Poliak, 32 a., kodune; Matti Järwiste, 24 a., wildimeister, ja Maada Wasar, 23 a., tubakutööline; Robert Weinberg, 29 a., äriteenija, ja Meeta Horn, 24 a., kodune; Karl Tirge, 25 a., metallitööline, ja Leete Põiwumäe, 20 a., õmbleja; Ewert-Johann-Adam Kruusenstjern, 27 a., ajakirjanik, ja Käthe Majus, 24 a., kontoriametnik.

Tallinna Kaarli kogduses: Arseni Palu, 27 a., sõjawäeisendur, ja Leida Kodres, 23 a., kodune; Aawo Joaorg, 34 a., instruktor, ja Ida Piibor, 37 a., kodune; Alfred Musting, 29 a., instruktor, ja Aline-Rosalie Polberg (Wolwer), 30 a., kudumaja; Hans Leima, 28 a., ehitustööline, ja Meeri Laanemets, 18 a., kodune; Elmar Tarkpea, 26 a., kantseleiametnik, ja Elfriede Lumberg, 27 a., riigiteenija.

Tartu linna perekonnaseisuametis: Aleksander Walwas, 28 a., äriteenija, ja Elisabeth-Eerika Lokk, 36 a., kodune. Peigmees elaneb Tallinnas, prunt Tartus.

Märjamaa ew.-l.-nõu kogduses: Teraet Hints, 21 a., kantseleiametnik, ja Linaida Tamm, 19 a., kodune. Peigmees elab Tallinnas, prunt Kaimre vallas.

Kuulutades „Uudis'ehes", saavutate parimaid tagajärgi!

Moekajou

Moodseid kübaraid

Moodne kübar on seni uudne, kuni ta võidab rahvamassi poolehoiu ja üldiselt kantuks, igapäev nähtuks muutub. Et kindlustada usku uuesse moesse, peab kübar endale tähelpanu tõmbama teatud näole eriti sobivuse teel.

Üldiselt sobivaimaks vormiks on äärega kübar järsu, kõrge pealaega ja laia kirevalt kirjatud paela või kukesulgedest kaunistusega. See kübar meenutab tirooli rahvuslikku peakatet. Tema kõikuvaile sulgile siiski sobib kõigepealt s i l m a p a a r, mis huvitavalt ja kapriisilt kübara äärе alt välja vaadata mõistab.

Mitmekujulised muutlikud vormid nagu kolmnurk, mille idee pärit rokokoo-ajast, nõuavad õ r n a j a k a u n i s t n ä g u.

Karusnahkmütsid vildist lillkaunistusiga sobivad vähemtüüpilisile nägudele. Otsustavaks kübaramoe valikul osutub siiski maitse, avaldades poolehoidu kas enam kaunistatud või rahulikult nägu raamivale vormile.

1) Roheline, tirooli peakatet meenutav kõrge, pealaega kübar kirev-kirju laia paelkaunistusega. Samal kübaral võib paela asemel kasutada ka sulgkaunistust.

2) Pruun sametkübar karusnahkkaunistusega ja pruunist pitsist looriga.

3) Uudses tegumoes must viltkübar ripspaelast kaunistusega ja šenillitupsulise looriga.

Jaanuaris me näeme...

Uudisena laia mantlikäist kitsa karusnahkse äärestisega.

— — —

Pruuni mantli esiosa ja kahekordseid mansette väikseruudulisest sametist valmistatuna.

— — —

Meeldivaid kürünarnuki kohale nihkunud karusnahkmansette ja paelseosega kaunistatud karusnahkset püstkraed.

Moe küsimusi=vastuseid

Kas on käeoleval talvel ainult lahtised ja laiad mantlid moes või kantakse ka kehasse võetud ja alt laienevaid vorme?

Kantakse mõlemaid. Uudne lahtine ja lai mantel on kehasoleva mantli küll veidi tahaplaanile nihutanud. Ent tal on siiski püsi, sest et ta ülalt kehas ja ait laienedes kehakuju eriti saledana näitab.

Kas leidub uues moepildis täiesti sirgeid, kitsaid mantleid?

Vaid üksikuid sirgjoonelisi, kitsaid mantleid esineb, ja ka ainult sellepärast, et oma huvitavat ja rikkalikku karusnahkkaunistust enam esile tuua ja selle juurde enam mittesobivat riidematerjali ülikűllust vältida.

Olen ma kolmveerandpika jaki kandmiseks liig väike?

Kolmveerandpikk mantel ei ole väikestele daamidele kuigi sobiv. Väikestel naistel tuleks hoiduda kõigest, mis kehakuju esile toob. Kitsalt ümberasetsev kostüüm või lihtne mantel on neile sobivaimad.

Kas ikka veel kantakse väikest kaelaväljalõiget?

Päevakleidi kaelaväljalõige ulatub ikka veel kuni kaelani. Uus moesoeng nõuab kõigepealt, et stiilset moepilti luua, väikest püstkraed. Viimane moodustub sageli kroogitud passeeosast ja muutub isegi kõrgeks püstkraeks.

Kas on kasakid veel moodsed?

Kasakid on peagu täielikult moepildist kadunud.

Kas pluuse kantakse käesoleval aastaajal seeliku peal või sees?

Kindlasti seeliku sees. Leidub mõningaid üksikuid seesiga pluuse, ent need on oma mõtte kaotanud. Juba seegi asjaolu, et pluus seljalt väga laialt langeb, mõjustab pluusi seeliku sees kandmist.

Kas peab õhtukleidile kitsa või laia seeliku valima?

Väikesel õhtukleidil pikkade käistega või jakiga esineb ikka kitsas ja pikk seelik. Sageli on seelikul väikene lõhe. Ballikleitidele aga, mis tüllist ja moiré'st valmistatud, kuulub ainult väga lai, puusadelt looklevalt langev seelik.

Praktilisi jalanõusid

1. Praktilised, tugevatallalised tumesinisest nahast tänavakingad.
2. Uudsed, mustast seemisnahast pealelõunakingad. Kaunistuseks kitsas, punane äärestis ja hõbenõõbid.
3. Tugeva, poolkõrge nahkkontsaga tänavaking pruunist nahast. Sämbuline serv ja sellest läbi tõmmatud ja ees seotav nahkriba moodustavad huvitava kaunistuse.

Ehe ja tarve

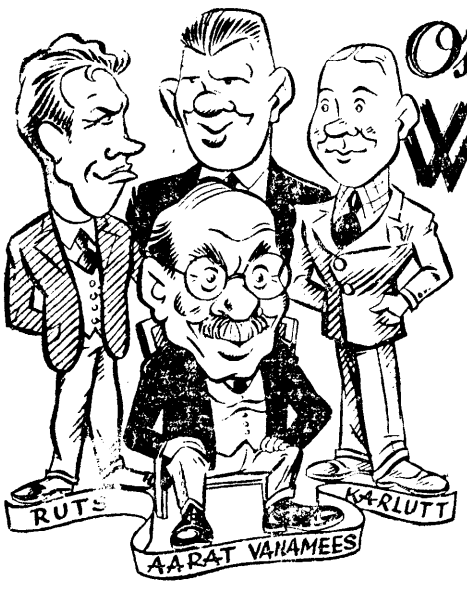
Moe silmapaistev huvi dekoratiivsele ehtele on selge otsekohe, kui aru saadakse, et t ä n a p ä e v a e h t e t õ e l i n e t ä h t s u s seisab tema o t s t a r b e s.

Vanasti oli ehe kallihinnaline, tänapäeval rahuldab vähem hinnaline, kuid värvikűllane ehe, mida praktiliselt kasutada võimalik. Ehte väärtust hinnatakse peamiselt tema tőőtamisviisist.

Sageli on kleidid lihtsad ning nende erinevus ja huvitavus ilmneb sobivusest moodse ehtega. Ka rõhutab ehe teatud lõikejoont ja on kooskõlastatud otstarbega. Viimne moenõue püüabki ehtes ikka enam tarbelist tähtsust rõhutada.

Pandlad, kinnitised ja tõmblukud ei ole ainult hädavajalised kleidikinnised, vaid ühtlasi kaunistused, ja tőőtatakse nagu prossid ja nõelad kaunistatult.

Samuti kaunistatakse ka nőőbid, olgu nad kas või ainult sportlikuks otstarbeks.

Oskar Lillendal
WREIBÄRGID
metsikul jahil
Karluti „suur tund"

Kolme-nelja päewaga oli Karlutile siginenud Tartu linna peal kaunis rohkesti sõpru, kes kõik kiitsid end olewat peene haridusega, kes mustrebane, kes kuldrebane, kes „wana maja", kes „wäga wana maja" jne. Mõni tegelane kandis nende hulgas isegi nimetust „wanamees", olgugi, et oli aastatelt wõrdlemiisi noor. Lisaks nendele weel niisugused tegelased, nagu igasugused paukandid ja kantandid, mõnd „kihwtisemat" selli nimetati „aastjaks" ja kes päris „tige mees" oli, kandis hoopis käredamakõlalist nime, nimelt olid need mensurandid. Kõigi nendega sõlmis Karlutt sooje sõprussidemeid.

Saades kuulda, et Karlutt põlweneb kuulsast Wreibärkide perekonnast, nuutus meie noormees kohe kõigi tähelepanu keskpunktiks ja talle hakati Tartu linna näitama. Nad wiibisid kunes või seitsmes konwendis. Igal pool lõõdi lahkesti laulu ja tarwitati mõnewõrra õllekest ja jälle oli hommikune kellaaeg, kui Karlutt wiimaks kojn jõudis.

Ühel keskpäewal wirgudes pidi Karlutt oma suureks kurwastuseks weenduma, et kõik Tallinnast sigiwõetud rahad olid otsas. Polnud enam hotelliraha ega tagasisõiduraha. Kõigist taskutest leidis ühormees waid niipalju raha, et sai saata wanamehele telegrammi.

Et Karlutt poolteisel päewal ei saanud hommikeinet, lõwwat ega õhtusööki, see mõjus poisisse kõige rängemalt. Ta leidis, et pole seda kuidagi ära teeninud.

Wiimaks ometi toodi talle raha. Kodused olid saatnud wõrdlemisi korraliku summa. Et wältida wõimalikke arusaamatusi, tasus Karlutt kohe hotelliarwe ja pani sõiduraha kõrwale.

Professori raamatukogu polnud ta enam nurimas käinud mitmel heal päewal. Nüüd telefoneeris ta professori korterisse. Proua professor oli ise telefoni juures. Proua professor kahetses wäga, et ta teadushimulist noormeest ei saa wastu wõtta, kuid ondis Karluttile lahkesti nõu, et tulgu see õhtul. „Siis on teil waiksem töötada," oli professoriproua tähendanud.

Karlutt seadis oma wälimuse kenakesse korda ja astus siis õhtul kodust teele, et teha wiimne wisiit professori korterisse ja wiia seal lõpule raamatute unrimine.

Omawahel olgu tähendatud, et Karlutti ei hwitanudki suurt pärandussumma leidmine. Ta oleks leppinud suurima rahuga sellega, et professorihärra ühel waitsel töötunnil oleks ise leidnud selle summa ja raha kasutanud siis teaduslike unrimuste arendamiseks ja sõwendamiseks eesti rahwa kasuks. Karluti meel oli wäga ülendatud, et ta oli wõinud tutwuda nii kenade inimestega.

üheõt lilleärist wõttis ta kaasa kena kimbu lilli, et need üle anda proua professorile. Ta oli kuulnud, et selline komme olewat wäga peen.

Sisemas teataw ärewus, koputas Karlutt uksele.

Proua professor oli ilmunud ise awama. Ta näis täna kaunim kui kunagi warem. See tegi Karluti weidi kohmetuks, ta komistas terwitussõnade wäljendustes, kuid likwideeris kõik need inimlikult mõistetawad wäärtused selle julge sammuga, et ulatas kawaleerliku maneeriga lilled.

Noorproual näisid lilled rõõmustawat wäga. Ta wõttis lilled wastu, palus tasasel häälel, et Karlutt wabastaks end mantlist ja astuks tema järele.

Nad astusid sõögituppa. See oli pime.

„Astuge tasa minu järele," sosistas proua. „Pean teile kahjuks tunnistama, et professor tuli etteteatamatult koju ja puhkab wäsimust töötoas diiwanil. Kuid ta läheb tunni aja pärast jälle wälja. Siis..."

Kuski kõrwalnurnis kõhatas keegi. Karluti süda löi kõwasti. Proua juhatas ta mingisse wäiksesse tuppa. See oli mugawalt sisustatud ja toa tagaseina ääre oli asetatud waibakudumise telg, millel poolelisõlmitud waip.

Proua palus Karlutti wõtta istet, kadus siis ise weidikeseks ära ja tuli hiljem tagasi klaasi weiniga.

Nad westlesid wäga mitmesugustest küsimustest. Ning lõpuks näis proua tundwat huwi selle wastu, kus tema noor tuttaw olnud kolm-neli päewa.

Karlutt punastas kolme sekundi jooksul neli korda, wiimasel korral eriti tugewasti. Ta arwestas endamisi, et kas on mõtet tunnistada kõik puhtsüdamliselt üles, või katsuda waletada.

Pidas siiski paremaks tunnistada tõtt.

Et ta mõnesugustest asjaoludest wõis waikiba, siis jättis ta need awaldamata. Weidi hiljem tähendas proua, et ta paaril korral teinud härra Karl Wreibärgi kohta järelpärimisi, kuid pole, kahjuks, noorhärrat kuski leidnud.

Karluti peas hakkasid siginema imelikud mõtted.

„Milleks pidi ta kahjuks tunnistama, et professorihärra on kodus? Milleks oli ta teda otsinud ja telefoneerinud? Milleks oli ta nii lahke..?" käis Karluti mõtteist läbi.

Ta pidi endale tunnistama, et asjaolud kippusid käest minema romantilisteks. Kuid ta waeseke ise ei teadnudki, kui kena ja wiisakas poiss ta oli, kui kombeline, kui ilusate siniste silmadega ja kui kena kehakaswuga... Ta waeseke ei teadnudki, misugune wäärtuse professoriproua silmis omab inimene, kes tunneb huwi wanade ja haruldaste raamatute wastu...

Karlutis hakkas aga äkki kõnelema endahoiu instinkt. Ta soowis salaja, et professorihärra jääks kauaks-kauaks magama. Kuid kõik näis arenewat Karluti „kahjuks".

Professorihärra kobis warsti üles ja wäljus mõne minuti jooksul. Noorproua näis ilmselt elawat üle mingi kergenduse.

„Professor läks..." sõnus proua tagasi tulles.

Karluti silmad löid särama.

„Siis wõime ju kolida üle raamatukogusse," sõnus Karlutt puhtsüdamliselt.

Proua näost käis üle wäike imestusewari.

„Nojaa — seda ju wõib..." sõnus proua.

Ja nad siirdusid raamatukogu ruumi. Hoogsalt ja innukalt asus Karlutt raamatute „forteerimisele".

Proua aitas Karlutile tema ettewõtmises kaasa.

Karluti silmad tahtsid koobastest tungida wälja, kui äkki sattus ta kätte Descartes'i „Principia philosophiae". Samal hetkel aga kiirustas proua walgustuslülija juure ning kustutas tule.

„Ma kuulsin kellegi samme tulewat," sosistas proua ärewalt. „Ärge liigutage end enne kui kutsun teid..."

Raamatukogus walitses surmawaikus. Karluti sõrmed kobasid palawikuliselt raamatulehtede wahel. Talle puutus kätte mingi piklik paber. Karlutt libistas selle tasku.

Ta meelekohtades pekslis tugewasti.

„Aga mis siis, kui professor tuleb tagasi ja leiab mind siit — ja mis ta äkki arwab" — käis Karlutil peast läbi.

„Tulge nüüd siia!" kuulis Karlutt prouat rahulikumalt sõnumat. Karlutt sammus proua juure.

„Pange kõrw siia wastu seina — minu juure," sosistas proua.

Karlutt pani kõrwa wastu seina, kuid siiski proua kiharatest weidi eemale.

„Ma ei kuule midagi," sosistas Karlutt.

„Te ruunal — on siis wajagi midagi kuulda," wastas proua. (Järgneb)

TÄNANE SPORDIRINNE

Päevakaja

Kas korvpallis maailmavõistlused Tallinnas? — Kavatsusel suusatamise propagandafilmi vääntamine. Maavõistluste-rikas aasta

Helsingi olümpia ajal Tallinnas korvpalli-maailmavõistlused? — seab üles küsimuse „Eesti Spordileht“ oma uueaasta-numbris. Teatavasti on korvpall välja lülitatud Helsingi olümpiakavast, kuigi säärane otsus on üldist pahameelt tekitanud reas riikides. Sellepärast tõstab meie spordi häälekandja üles küsimuse, kas olümpiaturniiri asendajana mitte korraldada olümpia ajal Tallinnas korvpalli-maailmavõistlused, pealegi kui seoses olümpiale sõitmisega on nendele oodata osavõtjaid ka ookeanitagustest riikidest.

Jutuajamise järgi, mis sooritatud käsipalliliidu esimehe, lendur-major A. Merega, selgub, et selletaolisi mõttemõlgutusi on liidus juba liikunud: on kavatsetud korraldada olümpia ajal vähemalt väikese ulatusega rahvusvaheline turniir. Kuid kui riik appi tuleb, siis võiks tõsiselt tulla küsimusse maailmavõistluste korraldamine Tallinnas.

Võistlusväljaku küsimuses loodetakse üle saada sellega, et leedulaste eeskujul ehitada korvpalliväljaku mõõtudes puupõrand, mis peale kõige muu oleks transporteeritav. Puupõrand loodetakse seltskonna toetusel valmis ehitada juba käesolevaks kevadeks, et rahvusmeeskond saaks väljas treenida Kaunase Euroopa-võistluste vastu.

„Uudisleht“ omapoolt lisab seda, et korvpalli maailma-võistluste korraldamine võiks toimuda jalgpalli-maailmavõistluste eeskujul iga nelja aasta tagant, kuid just olümpia-aastal. Võib tulevikuski juhtuda, et olümpiamängude korraldajaks on riik, kus korvpalli vastu väike huvi, mis tõttu korvpall jääks olümpiakavast välja. Kui aga olümpia ajal korraldada maailmavõistlused olümpiat korraldavale riigile lähedal asetsevas teises riigis, võib loota nendest suurt osavõttu.

Eesti Kultuurfilmil liikuvat kavatsus, vändata suusaspordi propagandafilm. Eeltööd selleks on juba arenemas ning lähemal ajal peetakse vastav nõupidamine. Kultuurfilmi kavatsust tuleb täiel määral tervitada, eriti veel, kui silmas pidada spordi ja kehalise kasvatuse üldisi huvisid.

Tahame loota, et kavatsetav propagandafilm vändatakse kõigi asjasthuvitatud ja ka asjatundlikkude ringkondade kaasabil, et filmi õnnestumisse võiks ette kindel olla. Eeskätt on mõeldav talispordiliidu ja kaitseliidu suusatamis-asjatundjate kutsumine ühisele koostööle.

Homme rullub Eestile aasta neljas suurem maavõistlus — maadluses Tshehho-Slovakkiaga Prahas. Pärast üht võitu (poksis) ja kaht kaotust (jäähokis ja maadluses) tahaksime loota, et aasta neljanda maavõistlusega tasakaalustatakse võitude-kaotuste vahekord. Kõigi eelduste järgi võiks Prahas oodata kindlat võitu, kui Tshehho-Slovakkia vahepeal pole teinud liig suuri edusamme, millest meil vahest pole ettekujutust.

Kui juba on juttu maavõistlustest, siis märgime ka seda, et tänavu on meil oodata harukordselt palju maavõistlusi. Kui läinud aastal peeti kõigi aegade rekordina 35 maavõistlust, siis tänavu nende arv tõuseb üle poolesaja. Peale regulaarsete maavõistluste ja peale nende juurdetulevate, millest „Uudislehes“ on juttu olnud varem, võib uudisena lisada, et maavõistlusi on oodata juurde tulemas veel järgmiselt: kergejõustikus Saksaga või Eesti-Poola-Läti kolmik-maavõistlus või esimene Balti turniir, naiste kergejõustikus Lätiga ja Soomega, korvpallis rida maavõistlusi Euroopa-võistlustega seoses, veespordis Balti turniiri Kaunases ja veeremängus väga võimalikult maavõistlus Soomega.

POLLUX.

Vestermanis Ameerikasse!

Läti rahvusmeeskonna forwardeid juut J. Vestermanis, kes Prantsusmaal ja end. Austrias on esinenud elukutselisena, on nüüd otsustanud siirduda Ameerikasse. Ta hakkab seal jalgpalli mängima Philadelpias.

Ameeriklased pahased soomlastele

Põhjuseks Soome liidu keeld Mäki ja Pekuri startimiseks Ameerika sisevõistlustel. — „Kingitus“ Ameerika liidu 50-a. juubeli puhul. — Ameerika ei saada tänavu oma kergejõustiklasi Euroopasse

Kas USA viimaks loobub startimast Helsingi olümpial?

Lärm selle ümber, et Soome suurjooksjad Taisto Mäki ja Kauko Pekuri vastupidi esialgsetele lubadustele ei sõitnud Ameerikasse võistlema, ähvardab võtta suuri laineid mitte ainult Ameerikas, vaid ka Euroopas. Kuna „vastutasuks“ soomlaste keeldumisele nüüd USA ähvardab loobuda oma kergejõustiklaste saatmisest käesoleval aastal Euroopasse,

on sellest riivatud mitme teise riigi kergejõustikuliidu huvid.

Asi oleks olnud korras, kui soomlased kohe algul oleksid ära öelnud Ameerika-reisist, kuid nad tegid seda liig hilja.

Saksa ajakirjanduse teadmisel olnud asjakäik järgmine:

Meheks, kes T. Mäki ja K. Pekuriga pidas läbirääkimisi Ameerika-sõidu üle, oli USA soomlane ja pikamaajooksja Eino Pentti, kes USA kergesportlaste turnee puhul Euroopasse jäi pikemaks ajaks Soome. Ta oli Ameerika Amateur-Athletic-Unioni ülesandel

vahetalitajaks soomlaste startimise asjus USA sisevõistlustel.

E. Penttil õnnestus mõlemalt soomlaselt saada nõusolek võistlemiseks, mille avaldasid ka kõik Soome lehed, ja kaabeldas sellest kohe Ameerikasse. Seal lasti valla kõik reklaamipasunad ja oldi juba päris kindel, et tänavuse sisehooaja suurteks kassamagnetiteks osutuvad Mäki ja Pekuri. Sellele rajas USA kogu hooaja kava.

Jäädi ootama soomlaste peatset saabumist, kuid nende asemel tuli uus teade Helsingist, et

Soome liit on keelanud oma jooksjate startimise Ameerika sisevõistlustel,

sest mehed vajavat pärast pingutusrohket suve puhkust. Halva teatega telegramm saabus New Yorki just sel ajal, millal AAU pühitses oma 50-a. tegevuse juubelit, missuguste pidustuste hulka oli ette nähtud ka kahe soomlase startimine.

Endastkimõista olid ameeriklased kibestunud ja pettunud

Soome liidu ootamatust otsusest.

Mida ameeriklased edasi teevad, on teadmata. Kuid mingisuguseid samme ikkagi astutakse. Teatakse rääkida juba sellestki, et

USA võtab mingisuguse seisukoha ka Helsingi olümpia suhtes.

Vaevalt ta küll loobub osavõtust, kuid võib soomlastele mõningas mõttes siiski valmistada meelehärma.

Näib, et ameeriklastel tänavu üldse ei vea Euroopa jooksjatega. Üksteise järele on kõik kutsutud loobunud, näiteks enne Mäki ja Pekuri loobumist

ka inglane Wooderson,

kes leidis, et sisevõistlustel startimine rikkuvat jalgu.

Kindlustage oma elu ja varandus

EKA's

suurimas kodumaa kindlustusseltsis

Aston Villa langes karikavõistlustel

Inglise karikavõistluste teine voor möödus suuremate üllatusteta. Võitsid peamiselt favoriidid. Märkida on, et Evertonil oli kergeks vastaseks Doncaster Rovers, kelle ta võitis 8:0. Välja langes Aston Villa, kes sai lüüa karikakaitsjalt Preston North Endilt 0:2. Teine karikafinalist, Sunderland, lõi samasuure vahekorraga Middlesbrough'i.

Teised karikamatschid lõppesid järgiselt: Portsmouth—Westbromwich 2:0, Liverpool—Stockport County 5:1, Wolverhampton—Leicester 5:1, Blackburn Rovers—Southend United 4:2, Birmingham—Chelmsford 6:0, Leeds Utd.—Huddersfield Town 2:4, Chelsea—Fulham 3:0, Cheffield Utd.—Manchester City 2:0. Kordamisele tulevad järgmised viis matshi, mis lõppesid viigiga: Notts County—Wallsal 0:0, Sheffield—Wednesday 1:1, Millwall—Grimsby Town 2:2, Cardiff City—Newcastle Utd. 0:0 ja Westham—Totlenham 3:3.

Liigavõistlustel olid tulemused: Manchester Utd.—Stoke City 0:1, Arsenal—Charlton 2:0. Teises liigas: Bury—Tranmere Rovers 5:0 ja Luton Town—Plymouth Argyle 3:4.

Rumeenia korvpallurid tulevad

Rumeenia, kes võib end Balkanil pidada tugevaimaks korvpallimaaks, on saatnud võistlusreisile meeskonna, kes võistleb Saksas, Prantsuses ja Lätis. Riias on rumeenlastel võistlused 6. ja 7. veebruaril.

Kas meie liidul või klubidel ei õnnestuks rumeenlasi saada võistlusteks ka Tallinna, et elustada võrdlemisi üksluiset hooaega rahvusvahelisel rindel?

Tallinna kergejõustikukohtunikele iseseisev kogu

Jaanuarikuu lõpupäevaks on kokku kutsutud koosolek, millel tuleb asutamisele kergejõustiku-kohtunikele iseseisev Tallinna kogu. Enne koosolekut peab liidu määruste-komitee esimees, ins. R. Hollman, referaadi teemal: „Nõukogude Venes kehtivad kergejõustiku-määrused“.

Soomel ja Lätil halb loosiõnn

Nüüd on jäähoki-maailmavõistlustest Shveitsis osavõtvad riigid juba loositud gruppidesse. 14 osavõtjat jaguneb nelja gruppi järgmiselt:

A-grupp: Saksa, USA, Itaalia ja Soome;

B-grupp: Tshehho-Slovakkia, Shveits, Läti ja Jugoslaavia;

C-grupp: Kanada, Poola ja Hollandi;

D-grupp: Inglise, Ungari ja Belgia.

A- ja C-grupid võistlevad Baselis, B ja D — Zürichis. Iga grupi kaks parimat pääsevad poolfinaalgruppidesse. Näib, et Lätil pole olnud õnne, kuna tema grupis on väga tugevateks Tshehho-Slovakkia ja Shveits, kes panevad tal tee kinni poolfinaal-gruppi pääsemisel. Parema loosiõnne puhul võinuks ta pääseda C- või D-gruppi, kust olnuks väljavaateid edasipääsemiseks. Kuid ega Soomegi käsi pole läinud hästi. Ainsana võib ta võita Itaalia.

Harju maadlejad mulkide vastu

Maakondadevaheliste raskejõustikuvõistluste finaal maadluses toimub eeloleval laupäeval, 28. jaanuaril, Viljandis Viljandi ja Harjumaa meeskondade vahel. Harjumaa meeskonna koostamiseks peeti katsevõistlus Tallinnas, Spordi ruumes, millest võttis osa 22 maadlejat. Meeskond koostati järgmisena: kärbeskaal — O. Semidor (Turba), varus Miller (Keila); sulgkaal — B. Sülluste (staap), varus Ruus (Keila); kergekaal — H. Härma (Keila), varus Miller (Kernu); kergekeskkaal — O. Laaniste (Hageri), varus Sõmer (Raasiku); keskkaalus toimub veel katsevõistlus J. Leeti (Raasiku) ja Järva (Kalju) vahel. Poolraskekaalus esindab Harjumaad O. Grünberg (Hageri), varus A. Toom (Arukülа); raskekaalus O. Klaasen (Juuru), varus A. Leisman (Turba).

Eestis 81 tõstekangi

Tõsteõpetaja A. Mäll on registreerinud maakondades võistlus- ja harjutusotstlisi tõstekange kokku 81. Kõige rohkem kange — 13 — on Tallinnas. Maakondades on kange järgmiselt: Tartumaa 10, Virumaa 9, Järvamaa ja Valgamaa 7, Pärnumaa ja Võrumaa 5, Saaremaa ja Läänema 4, Viljandimaa 3 ning Harjumaa ja Petserimaa 2 kangi.

Väga suur protsent kõigist kangidest on kaitseliidu üksuste omandus. Kaitseliit on raskejõustikus provintsis üldse väga suurt tööd teinud.

Kas Manger tuleb Tallinna?

Teatavasti liigub ammuaegne kavatsus, kutsuda Tallinna meie A. Luhaäärega võistlema olümpiavõitja ja kahekordne maailmameister raskekaalu-tõstmises J. Manger. Kas tema küllatulek teoneb, see pidi selguma läbirääkimistel, mida E. Byström pidas Saksa raskejõustikujuhtidega maadlejate turneel Saksasse.

Seltskondlikke uudiseid

Guido Mambergi 25 aastat tööd kunstnik-tarbegraafikuna

Kunstnik-tarbegraafik Guido Mamberg pühitseb 25. jaanuaril oma 25-aastase töö mälestuspäeva. Guido Mamberg on meie esimesi tarbegraafikuid ja reklaamkunsti pioneere, kelle nimi tuntud ka kaugemal Eesti piirest. Aastate jooksul on ta annud lugematul hulgal igasuguseid teoseid reklaamkunsti alalt.

Guido Mamberg sündis 4. sept. 1895. a. Järvamaal, kasvas üles Paides, kus tema isa Johannes oli tuntud ehitusmeister. Koolis käis Guido Mamberg Paides ja Tallinnas ning võttis maailmasõjast ohvitserina osa Venes, Soomes ja Rumeenias.

G. Mamberg on tarbegraafika alal pikemat aega õppinud välismaal. Tema valmistatud on ka meil juba ajaloolise väärtuse omandanud plakatid Vabadussõja algpäevilt.

ÜENÜTO laulukoor pidutseb

Eeloleval laupäeval korraldab ÜENÜTO laulukoor osakonna kodus, Lembitu 20, peoõhtu. Kavas on ettekandeid laulukoorilt G. Ernesaksa juhatusel ja solistidelt. Hiljem järgneb omavaheline jalakeerutus.

Suur ball „Estonias"

25. veebruaril korraldab „Estonia" Selts koos „Estonia" Näitlejate Ühinguga „Estonia" kõigis saalides suurejoonelisima balli, mis seal ruumides seni aset leidnud. Ettevalmistused selleks ühisürituseks on juba käimas. Eeskavalise ja meelelahutusliku osa eest hoolitsemine on jäetud „Estonia" Näitlejate Ühingule, kes selleks rakendab kõik oma liikmed ja võimalused. On kavatsusel lavastada suurem revüü, mille libretto saamiseks on põõratud vestemehe Oskar Lillendali-E. Remmelga poole, kellelt tuleb ka balli proloog. Revüü sissejuhatavas osas tegeleb ka Heini Aruvälja rahvas. Revüü tuleb ettekandele kontsertsaalis.

Avalike tegelaste hällipäevi

Tänavu on real seltskonna- ja avaliku elu tegelastel ees mitmesuguseid tähtpäevi ning ümaraarvulisi hällipäevi.

Nii pühitseb ecloleval pühapäeval oma 40-a. lavategevuse juubelit ja 60-a. sünnipäeva „Estonia" teeneline näitleja Betty Kuuskemaa. Samal päeval pühitseb oma 55-a. sünnipäeva Tallinna konservatooriumi direktor, helilooja Juhan Aavik.

9. veebr. saab 75-aastaseks Miina Härma ja 12. veebr. 55-aastaseks sõjavägede ülemjuhataja kindral Johan Laidoner, kuna 15. veebr. jõuab 50. eluaasta künnisele Võru-murdeline luuletaja Artur Adson. Vabariigi president Konstantin Päts võib aga 23. veebruaril tagasi vaadata 65-aastasele eale.

55-aastaseks saab 28. veebr. rvkl. A. Piip. 26. juunil saab 40 aastat vanaks helilooja Riho Päts, kuna 5. juulil jõuab 45. aastapostini oma eluteel „Estonia" teatri direktori k.-t. näitejuht-näitleja Ants Lauter. Sama kaugele jõuab 24. juulil kontrabassi-kunstnik Ludvig Juht. 55-aastaseks saab 7. augustil maalikunstnik Nikolai Triik. Kirjanik August Jakobson saab 2. septembril 35-aastaseks.

Anna Haava saab 15. oktoobril auväärsesse ikka, pühitsedes 75-a. sünnipäeva. Eesti Kirjanikkude Liidu esimees, kirjanik Ed. Huubel (Mait Metsanurk) saab 19. novembril 60-aastaseks. Detsembrikuu 28-dal päeval saab 40-aastaseks Eesti Draamateatri dramaturg Juhan Sütiste.

Rõõmsa näo kibestumisi Tshehho-Slovakkias

SÕPRUS AUSA VAENLASEGA PAISTAB TSHEHHIDELE KINDLAM KUI LOOTUS SÕNAMURDVATELE SÕPRADELE

Meeleolude kajastusi jutlemistest reisikaaslastega

Prahas elatakse praegu rõõmsasti, vähemalt näiliselt, kuna tshehhid pole inimesed, kes tulevad võõraste ette halisema. Kuigi Sudeedimaa ja teiste lõigete ära andmisest on möödunud vaid 4—5 kuud ja kõik peaks veel värskelt meeles ja südames olema, ei tee tshehhid äsjastest põnevatest küsimustest võõrastega juttu. Nad räägivad küll kõigest, kuid mitte sellest. Kui aga võõras ise viib jutu valusatele asjadele, siis tshehh kõneleb sellest vaid vastutahtmist ja tal oleks nagu piinlik enese pärast.

Tshehhid loodavad nüüdsest peale ainuüksi endale.

Nad said küllalt valusa õpetuse oma ühekülgse politika ja tõotustele lootmise tulemusena. Nad suruvad nüüd hambad kokku ja teevad endid võõraste ees rõõmsaks ja muretuks. Ei saa võõrad neile osutada teenet oma kaastunde avaldamisega ega ole ka vaenlastel võimalust kahjurõõmutsemiseks.

„Välispolitika oli vale!"

Ma sattusin vagunis jutule tshehhi suurtööstruriga, kellel on Prahas üle keskmise vabrik. See paksenemisse kalduv mees, kes oli ärireisilt pealinna tagasisõitmas, ei tahtnud septembrikuuu päevadest ja nende saatuslikkudest tagajärgedest üldse midagi kõnelda. Kõigest muust aga räägis ta meeleldi. Aga kui ma kiuslikult ikka ei annud järele ja tema põiklevatest vastustest hoolimata jälle jutu sellest otsast hakkasin kinni, et kuidas teil nüüd on ja mida teete edasi, siis ta lõpuks räägis siiralt oma rahvast ja kodumaast.

Palju minevikupettumusi

kostus selle asjaliku teo- ja äriinimese vaiksest, kuid seesmiselt siiski nii jõulisest häälest ja sõnadest:

„Meie välispolitika oli vale ja ühekülgne. Oleme tõõinimesed ja kaupmehed. Oleksime pidanud oma sõpru paremini tundma. Kõik oleks läinud teisiti, kui oleksime teadnud, et meie liitlased jätavad meid otsustaval hetkel hädasse. Just seda meie ei uskunud, olime nii kindlad ja uhked oma suurtele ja headele sõpradele. Meile kui praktilistele teoinimestele ei tee selline sissekukkumine sugugi au."

Tshehhi tõõstur ei varjagi, et temal pole kuigi suurt viha ega pahameelt sakslaste vastu,

sest sakslased tegid seda, mida võimas riik ikka püüab teha.

„Et Saksamaa meid kord ründab, see polnud meile saladuseks. Selleks olime ka jõudumööda ettevalmistatud. Kas teie oskate aimata, kui suuri summe meie kulutasime oma armeele! Omapoolt tegime kõik, et sakslased leiaksid piiril tugeva kaitse, kui kord tulevad. Sakslasi meie ootasime ja nende surve polnud meile üllatuseks, mida aga oli meie sõprade teguviis, kes meid külmalt ätsid hädasse. Kui mõnele meie sõberriigile oleks tungitud kallale, siis oleks Tshehho-Slovakkia astunud kõhklematult sõtta, hoolimata oma väiksusest, sest

meie teame, et sõna peab pidama."

Tshehh on vihane, tõsiselt vihane, kui kõneleb Prantsusmaast ja Inglismaast. Kuid ka Nõukogude Vene kohta ei ütle ta häid sõnu.

Saksamaa on nüüd meie sõber

„Mida meie nüüd edasi teeme, küsite teie? Mis meil jääb teha! Saksamaa on alati meie vaenlane olnud, aus vaenlane, kes seda kunagi ei salganud.

Nüüd katsume selle vaenlasega ära leppida

ja nii endid uute üllatuste vastu kaitsta. Meie teame nüüd, et diktatuurriigid peavad tõotusi ja lepinguid. Nüüd valime endale uued sõbrad nende hulgast, kes oma sõna austavad."

Tshehh vaikib, heidab pilgu vaguniaknast ruttu mööduvale maastikule ja räägib siis oma pehmes saksa keeles ja laulvas toonis otsekui iseendale edasi:

„Meie oleme tõõinimesed. See on meile päästmine ja lunastus. Tööga oleme endid ikka raskustest aidanud välja,

ja töö parandab needki haavad.

Meie produtseerime veel rohkem kui seni ja müüme, müüme kõigile ja kõike, ri/ inimesed iganes vajavad. Meie valmistame odavalt, ja

leiame küllalt turgu."

Ja tshehh lõpetab oma mõteterivi rohkem kurvalt kui pahaselt: „See on ju imelik küll, et meie oleme nüüd Saksamaa sõbrad, kuid oleme seda siiski."

Umbes sama kuulsin teiseltki tshehhilt.

Nad on purustanud kõik sillad minevi[illegible]järelt

ja algavad nüüd uut elu.

Vale taktika

Prahast Pilseni sõites sain jutule ühe tshehhi majoriga.

„Meie ei unusta, mis meile tehtud. Kuid ainult ise olime süüdi.

Meie pidasime sõprust riikidega, kes olid meist kaugel ja vedasime vägikaigast naabritega.

Kuid oma naabritega ja just tugevate naabritega peab väiksem pidama sõprust, ainult siis võib ta ise ohu hoida ära."

See sõjaväelane ütles kibedaid sõnu Beneshile, et see ei osanud ajada mitmekülgset politikat, vaid uskus naiivselt Rahvasteliitu ja tõukas Tshehhoslovakkia Itaalia-vastastele sanktsioonidele. „Kui Benesh hiliem sai presidendiks, mõjutas ta edasi välispolitikat oma joone kohaselt ja viis riigi kuristiku äärele. Peame end haritud rahvaks, kuid tegime sama mis abessiinlasedki ja unustasime end madam Rahvasteliidu mugavas ja petlikus süles."

See major leidis, et Tshehhoslovakkia tegi oma suurima vea siis, kui ei hakanud relvadega vastu.

„Meil olid parimad relvad maailmas, meie viisime mobilisatsiooni puhtalt ja maksimaalse kiirusega läbi. Iga tshehh oli valmis isamaa lipu auks surmale vastu minema. Rahvas ootas sõjakäsku. Kuid needsamad juhid, kes kergemeelselt olid riigi mänginud kuristiku äärele,

ei julgenud otsustaval hetkel otsustavad olla."

Kahetsetakse kerget alistumist

Major kirjeldas, kuivõrd raske oleks sakslastel Tshehhoslovakkiasse jõuga sissetungimine olnud. „Meie kindlustused polnud halvad. Neist läbitulla oleks võtnud aega ja inimelusid. Meil on head lennukid, ja lõpuks — meil leidub ka küllalt vastupidavust."

Tahtejõulise ja kokkusurutud sõjaväelase arvates

Tshehhoslovakkia oleks pidanud jõuga hakkama vastu.

Siis poleks Prantsusmaa ja Inglismaa enam saanud jääda erapooletuks. „Nad oleks siis kindlasti sõtta tulnud...

„Väike Serbia ei lasknud austerlasi oma maale jalutada, vaid kaitses kodumaad relvajõuga seni kui jõudis. Neile tuldi appi.

Samuti oleks meilegi tuldud appi."

Nii arvas major, ja nii olid arvanud paljud sõjaväelased ja oodanud vaid käsku sõjategevuseks, kuid see käsk jäi tulemata.

„Milleks riik meid üleval peab ja suuri summe kulutab, kui meist pole midagi kasu just siis, kui seda vaja? Iga riik peab võitlema oma olemasolu eest, olgu ta siis suur või väike, muidu poleks ta väärt kandma riigi nime," lõpetab major jutu sellel teemal.

Tshehhi ohvitserkond tunneb häbi, et neid ei lastud oma kohut täita!

Võitluses varisemine oleks olnud mehisem

Umbes sama ütles ka üks Tshehho-Slovakkiast läbisõitev võõrariigi diplomaat. Temagi

ei suutnud saada aru, mispärast tshehhid ei hakanud vastu.

„Palju ausam oleks võitluses langeda. Rohkem poleks Saksamaa ka pärast võidetud lahinguid saanud kui võttis praegu. Missugused kindlustused neil piiril olid, ja kui mägine oli nende piir!"

Kui ma hiljem üle Pilseni Saksamaale sõitsin, nägin oma silmaga neid lugematuid metsaga kaetud mägesid, kuhu olid peidetud Tshehhoslovakkia võimsad kindlustused, mis nüüd jäid Saksa territooriumile. Tshehhi uus piir on üks jaam teispool Pilsenit, sellest ülemaailmlise kuulsusega õllelinnast. Seal on nüüd piiripolitsei reisijatel vastas.

Midagi ei saa sakslastele heita ette,

nad on viisakad ja sõbralikud, nad kohtlevad suure sõbralikkusega ka oma ametivendi tshehhe.

Mitu pikka tundi sõidab rong läbi mägede-orgude, enne kui tuleb Saksa endise piir. Harva leiad siit-sealt metsaalt mäeküljelt betoonvariendi. Nad on tõesti hästi peidetud. Kui oleks läinud võitluseks, siis oleks sissetungijatel neist mägedest ja orgudest peagu võimatu olnud üle minna.

Metsa ja mäeküljedesse peidetud suurtükid oleks teinud kohutavat hävitustööd,

ja surma saak oleks suur olnud ... Lennukid poleks siin suutnud teha midagi, sest kuusemets matab kõik enda alla.

Ilmuvad kaalutled mägedes ...

Tshehhid aga andsid kõik need looduslikud ja oma kätega tehtud kindlused vabatahtlikult käest. Pole sakslastelgi nende betoonimürakatega mäeküljedel ja orgudes midagi teha. Tshehhid ei tungi kunagi nende maale ja pealegi ei paku kindlustused Tshehho-Slovakkia vastu mingit kaitset, sest nad ehitati ju kaitsejõuga Saksamaa poole.

Mäed ja sügavad orud, kus ilked jõed ringerdumas, vahelduvad paiku kilomeetreid, siit poleks sissetungijatel lõhimurd tõesti paljasi olnud...

Pilsenis, jaan. 1939. a.

A. Peterson.

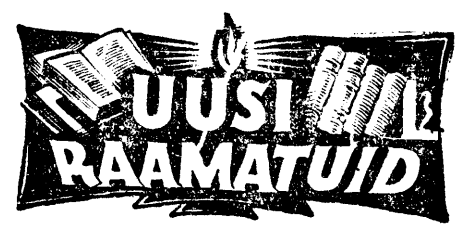
Omavalitsuste ja ühistegeliste asutiste kindlustusettevõte

PEAKONTOR:
Tartus, omas majas
Riia 33

Põhikapital ja tagavarad üle Kr. 1.000.000.—

Kindlustuste summa üle Kr. 130.000.000.—

Tõnis Braks: „Lootuste laev". Näidend 4 vaatuses. Nimitegelasi — 4 meest ja 3 naist.

Antud on tükk augulielu 1925. a. väljarändamishooaja taustal, kujutades linnaelu. Lavapildid vahelduvad küll igas vaatuses, aga see ei tekita lavastajale raskusi.

Aleksander Antson: „Inimesed tuisus" („Rahvamehed"). Külakomöödia 3 vaatuses. Tegela[illegible] — 5 meest ja 3 naist. Dekoratsioon: taluõu ja tuba.

Tegevus toimub hiljutise rahvaliikumise õhkkonnas (1933—1938), mida autor käsitanud inimliku mõistmistahtega, hoidudes ühekülgsusest ja sihilikkusest. Lavaseade on lihtne (näidend mängib alul talu õues, hiljem pagetes[illegible]). Sobiv ettekandmiseks ka vabariigi aastapäeval.

Viimastel päevadel on Alpides palju inimesi lumelaviinide alla jäänud. Piltidel on näha, kuidas õnnetuseohvrid lume alt välja kaevatakse. Vasakul on näha teeleruttav päästeekspeditsioon.

Usutlus usutletavata

Betty Kuuskemaa 40 töörohket aastat, eriti päraſt „pensionilemineku“ 10 aasta eeſt

Raskeimad ja ilusaimad hetked

Mõtlesin, et teen Betty Kuuskemaa 40-aastase lavategevuse juubeli puhul ühe tõhusa ettevalmistuse ja kiindun mõneks heaks tunniks arhiivmaterjali hunnikutesse, et siis hiljem pöörduda „tädi Betty“ enese poole ja nõudada interwjuu, olles selleks wajalikult ettevalmistatud.

Wanade ajalehtede wäljalõigete ja muu arhiivmaterjali keskel soides puutus aga mulle äkki silma järgmine kärbe üheſt ajalehe wäljalõikest:

„Minu helgemad hetked lawaelus on olnud juubeliõhtud, ainus sapitilk (ja seda palub juubilar talle mitte pahaks panna) on selles röömukarikas eelkäiwad ajalehemeeste ufutlused.“

Mõtlesin sellel teemal weidi, leidsin, et minu elukutseliste hüwede nautimine ja teiste inimeste pinnimine pole tõepooleſt millegagi õigustatud ning siis otsustasin kirjutada interwjuu ufutletwata. Pealegi tean seda selles kindlas weendes, et ma saan tuua esile kõik need huwitatwad tõigad, mille awaldamiseſt „tädi Betty“ oleks wast leeldunud.

Lühidalt: meie ei saanud kuski kokku — ei teatri garderoobis ega kodurees interjööris. Mul ei tulnud küsimusbeſt puudust ja „tädi Betty“ wastas suurima lahkuſega ning pvilemata.

Otsustasin käia tawalise ufutluse ſhablooni järele ja küsisin, kus ta sündinud ja kuidas weetnud esimeſed lapseaastad.

„Olen sündinud 16. jaanuaril w. k. järele ehk uue kalendri järele 28. jaanuaril 1879. aastal Hageri kihelkonnas Mäeküla mõisas. Minu isa Andres oli seal kokaks, kuna ema oli waremalt samas mõisas olnud toareitsiks. Oma kaheksanda eluaastani elasin maal, kus ka

esimese alghariduſe sain köstrikoolis.

9-aastaſena astusin Tallinna Niclaſeni elementaarkooli.“

„Kuski lehes ilmus wäike märge, et te olete woor noore neiuna tegelenud lilledega,“ jatkasin.

„Jah — kahekümneaastaſena õppisin Tallinna suuremates lilleärides pärjapunumiſt, lillekorwide walmistamiſt ja lauadekoratſiooni töid.“

„Millal sündis teie esimene kokkupuude teatriga?“

„Esimene näidend, mida nägin, oli Shakespeare'i „Romeo ja Julia“ Tallinna Saksa teatris 1896. aastal. Külastasin hiljemgi teatrit ja minus tärkas huwi selle ela wastu. 1897. aastal astusin „Estonia“ seltsi laulukoori, mida tollal juhatas J. Bergmann, kes nüüd hiljuti suri. Järgmisel aastal esinesin juba lawal „Ilmnäe pilmatildrukus“.

Karl Kihlewelt oli selle näidendi lawastaja ja teatawal määral ka minu „awastaja“.

Kuid põhjapanewalt aitasid minu arengule kaasa Paul Pinna ja Karl Jungholz.

Näil oli algul waewa ja raskusi, millega tuli wõidelda! Hommiku kella 8 kuni õhtu kella 9-ni töötasin lilleäris. Päraſt tööd läksin siis wargsi „Estonias“ proowidel, mis kestis harilikult kella 9—12-ni õhtul. Oli ju wõimalus tollal wanemate silmis lubamatu näha. Tasuti pidin wargsi endale ise oma lilleäris leti warjus wajalised kostümid. Kui wana „Estonia“ sai endale uue maja, siis

Betty Kuuskemaa

tuli meil endil oma töö kõrwal waeistada saalile aknaeesriided.

Waewa oli lõpmata, kuid see kõik ununes, kui mõne õnnestunud osa puhul said publiku austuſe ja hellituſe osaliseks. Need olid wast ainukeſed heledamad hetked näitleja ofkalisel kutseteel...“

„Missugune on raskeim filmapilt teie elus olnud..?“

„Minu elu üks raskemaid filmapilte leidis aset kümme aastat tagasi, kui mind

wiiekümneaastaſena taheti teha pensionäriks.

Asusin perekonnaga Tartu elama, kuid teater tõmbas Tallinna tagasi. Ja kujutage ette: olen wiimaſe kümne aasta jooksul elanud üle suure tööperioodi, olen tundnud end omas töös küpsemana kui kunagi waremalt. Mind paneb naeratama see, mis tuntud teatriarwustaja H. W. kümne aasta eest minu teatriſt lahkumisel kirjutas. See oli peaaegu nekroloog...“

Ja „tädi Betty“ otſib oma märgete hulgaſt koltunud wäljalõike, milleſt lugeda:

„Kirjaniku ja kujutawa kunſtniku poolt loodud wäärtusi wõib hinnata ja maitsta ka siis, kui nad elulatwalt lahkunud, näitlejale tuleb aga tasuda ta tooru kohe. Sellepärast Tallinna teatripublik näidaku pühapäewal, mil näeme Betty Kuuſtmani wiimane kord, et ta suure lawakunſtniku mälestuſt kalliks peab ja seda ka hinnata oskab.“

Need on tõesti liigutatwad read. Kümne aastat oleme Betty Kuuskemaa „mälestuſt kalliks pidanud“ ja tema loomingut nautinud —

ta tuli peatselt ja wõitjana tagasi.

Lõpuks olgu lugejaile weel möödaminewalt öeldud, et Betty Kuuskemaa on warajaſemas näitlejaspõlwes esinenud Betty Ohaka warjunime all,

et tal on juba täiskaswanud poeg, kuna esimene poeg suri warakult,

et ta 25-aastaſe teatritegewuſe juubeliks oli esinenud juba 2488 korda 363 osas,

et ta armſamad näitekirjanikud on Kitzberg, Tſchehhow ja Ibſen,

et ta Paul Pinna ja dr. Karl Lääſi kutſel hakkas kutſeliſeks näitlejannaks,

et ta juba 20-aastaſena hakkas mängima eitesid ja wanade osi,

et tal enda arwates pole õnnestunud üksi osa, olgugi, et arwustus asub karmilt wastupidisel seiſukohal ja hindab Betty Kuuskemaa parimateks osadeks wanaema „Wõrkaluſt awantüüriſt“, Katarina Medicit „Navarra Henrikuſt“ ja Maiat „Parwepoiſteſt“,

et pühapäewal on Betty Kuuskemaa 40-aastaſe lawategewuſe juubel, mil puhul kantakse ette Ibſeni „Nahwawaenlane“ ja

et sel puhul Tallinna teatripublikul on wõimalus õnnitella juubilari ja tasuda talle rekordiliſelt pika tööaja eeſt „Estonias“ — muſal teatrites pole „tädi Betty“ ühtki tundi teotſenud.

Oskar Lillendal.

Väärtused langevad...

Arewus Pariisi börsil. — Hispaania kodusõja tagajärg.

Pariis, 25. jaan. Wiimaſed poliitilised sündmused, eriti Hispaania kodusõja jõudmine wäga kriitilisse järku, on Pariisis esile kutſunud suure ärewuſe, mis awaldub eeskätt börsi tegewuſes. Eilne päew möödus eriti rusutud õhkkonnas, mis tundus wäga lähedaſena paanikale. Kõik kurſid, nii prantſuse- kui ka wälismaiſed, langeſid. On langenud nii Prantſuse Panga kui ka Suezi kanali aktſiad. Eriti langenud on aga Saksa marga kurſs.

Ühistegelik Elukindlustusselts

KOTKAS

Vene tän. 6. **Tel. 441-63.**

Kilde eelarve-vaidlusist

Eelarwe puhul teisipäewa õhtul riigiwolikogu kõneluſed jätſid üldiſelt täiesti taſakaaluta mulje. Esimeſed sõnawõtud tulid oodatult n. n. wastasrinna wõi wähemuſe tiiwa eſindajalt. Suuremat elewuſt need sõnawõtuſed ei toonud. Esimeſed kõnelejad, L. Johanſon ja J. Tõniſſon, kaſutaſid lubatud kõneaega wiimaſe minutini.

Prof. A. Piip ſeewastu tegi üsna kiiresti, ja R. Pennol jäi weidi aega üle.

Publiku huwi eelarwevaidluste wastu näib olewat wõrdlemiſi wähene. Pealtkuulajaid rõdudel oli kokku aimult wast paarkümmend.

L. Johanſon kaſutas juhuſt, et eelarwe juures ſertweerida temale omaſe ſinepiga mõnd „piltlikku näidet“ ja pistet.

Eelarwe kohta pidas ta muidu õigeks öelda Rousſeau sõnadega, et kõik ſee, mis tuleb looja käeſt, on hea — aga inimene rikub selle ära.

*

Johanſon, teadagi, nuriſes eeſtkätt ſelleperaſt, et ſotſiaalaladele langeb liig wähe weeringuid riigikaſſaſt. Kõik ei saa mitte ühetaſaſelt. Laiade hulkade tervise ja heakäekäigu eeſt hoolitatwat wähe. Siia juurde tõi kõneleja ühe kentſaka loo Ameerikaſt. Kord on Metſikuſt Läänest sattunud üks indiaanlane ühte suurde Ameerika linna. Oodatud, et indiaanlane imestab eneſe kangeks kõigeſt linna toreduſeſt ja maſinateſt. Aga ta kõgnigi ei imestanud millegi selleſarnaſe üle, waid aimult seda ta pole suutnud ära seletada, miks lapſed kõigi nende maſinate juures tööd tegewat.

Selle indiaanlaſe loo autor on omalt poolt juurde lisanud, et ei ole tähtis näha linnapartwe, kus 2—3 lindu on rastwaſed, teiſed aga linu ja nahk. Selleſt siis moraal: kõigele ühe mõõduga.

Kuidas seda wõimalik on teha, seda kõneleja jättis siiski ütlemata.

*

Jaan Tõniſſon kõneles seekord wäga waikſe ja tagaſihoidliku tooniga. Paljud sõnad ei ulatunudki saali teiſe otſa. Riigiwolikogu kuulas kõnelejat wäga rahulikult ega segatud wahele peagu üldſegi, mistõttu juhatajal oli üsna wähe tegemiſt.

Kõige temperamendikam, kuid ſelle juures ühtlaſi ka wast kõige aſjalikum oli R. Penno kõne.

Üldine joon eelarwe suhtes wähemuſe tiiwa eſindajail oli aſjalikult arwustaw.

Tänaſeks on eelarwe kohta sõnawõtjaid tõſina ümber. Arwatawasti peetakſe seetõttu wolikogus 2 koosolekut.

V. Õunapuu kontsert

Noor viiuldaja **Villem Õunapuu** andis „Estonia“ kontsertsaalis iseseisva viiuliõhtu, mis leidis võrdlemisi elavat osavõttu. Kuna kunstnik siirdub Pariisi oma õpinguid jätkama, äratas tema esinemine õigustatud tähelepanu.

Kõigepealt väärib selle noore kunstniku juures märkimist tema soliidne eeskava. Bachi „Chaconne“ ja Corelli „La Folia“ on palad, mis kuuluvad viiulirepertuaari raudvarasse. Need teosed annavad **tõelise ülevaate** võimetest. Lisaks sellele sisaldas kava veel noore kunstniku isiklikku loomingut: h-moll viiulikontsert. Kui arvestada asjalu, et noor kunstnik pole kompositsiooni üldsegi õppinud, peab tema julget sammu igal juhul imetlema. Teos sisaldab endas mõningaidki väärtusi ja loomingulisi õnnestunud momente. Viiulikontserti kirjutada pole kerge ülesanne, ja kui selle ülesandega nüüd hakkama sai noor kunstientusiast, siis ei saa sellest mööduda vaikides.

V. Õunapuu, tõsi küll, pole veel küps kunstnik, kes suudaks pakkuda individuaalset väljakujunemist. Ta omab aga küllalt selgeid tehnilisi eeldusi, et julgeda tema puhul jääda optimistlikku meeleollu. Mis puutub intonatsioonilisse puhtusse, siis ei saa selles midagi ette heita. Aga ka parema käe tehnika on tugev: viiuldaja valdab instrumenti.

Väga võimalik, et ta kaldub ajutiselt ülemäärasele tehnilisusele, unustades selle **peamise**, mis kuulajaid haarab. Kuulajad tahavad ju **elamust**: neid ei rahulda paljalt akrobaatiline külg. Kahjuks jättis noor kunstnik just selle osa sõõti, kuigi ta suudaks ka siingi anda tüsedaid tulemusi. Vähemalt vihjas sellele distsiplineeritud dünaamiline ja ka rütmiline esitamiselaad. Soovime noorele andele edu, püsivust ja uusi kunstilisi tulemusi. Loodame, et välismaa täiendav stuudium kannab vilja ja rikastab meie kunstnikepere nue, kaaluva jõuga

V. L.

Seal hunnik tuhka ja tuliseid tukke ning tume tulevik . . .

Otsustage ise, mis on parem?

Sellepärast kindlustage aegsasti

Eesti Kindlustusaktsiaseltsis

Siin kindlustussumma, mis võimaldab muretut tulevikku, kuigi tuli Teilt riisuks kõik.

GLORIA-PALACE

Schubert'i „Vaikselt anuvad mu laulud"
Brahms'i „Hällilaul"
Grieg'i „Ma armastan sind"
Verdi ja Aubert'i tuntud aariaid

Täna suur muusikaline esietendus!
BENJAMINO GIGLI
laulab muusikalises suurfilmis
Mu süda kuulub sulle

KINO HELIOS

Lil Dagover, Albrecht Schoenhals, Peter Petersen
suurfilmis
„Maia kahe abieluga"

5. 7. 9
2. 4. 6. 8. 10.

„KUNGLA"

Pärnu m. 41.
Algus kell 5, pühap. kell 1.

Metro-Goldwyn-Mayer'i ainulaadne suurfilm
„Mereväe kadetid"

Peaosis: **Robert Young, James Stewart, Florence Rice.**

Iga hetk — iga meeter sellest filmist üllatab teid uute ootamatustega.

II **Mitmekesine ja värviline lisaeesk.**

KINO BI BA BO

Viru 11

Kõigi aegade suurim, sügavaim ja meeliköitvaim kinoteos
„Marie Antoinette"

Peaosades: Norma Shearer, Tyrone Power. 2 ja pool tundi jälgite hinge kinni pidades haaravamat sündmust ja armulugu.

5, 7.30, 10. 2, 4.30, 7, 9.30.

FORUM

Hans Albers
Olga Tschehhova
Dorothea Wieck
suures seiklusfilmis
Kollane lipp

II **Buster Keaton** pöörases naljafilmis
„Kõik tütarlapse heaks"

„MARS"

Hospidali 2-a.

Suurfilm algusest lõpuni loomulikes värves!
Marlene Dietrich ja Charles Boyer
„Allahi acd"

II **DICK ja DOFF**
üllõbusas komöödias
„Kui mehed lõbutsevad"

ESIETENDUSKINO
„ARS"
end. „Gr. Marino" ruumes

Esietenduseks meeleolurikas muusika- ja laulurohke suurfilm
„Küpsuse eel"

Peaosis: **Deanna Durbin** ja **Jackie Cooper**
II Huvitav lisaeeskava
5, 7, 9 2, 4, 6, 8, 10

„SKALA"

Errol Flynn ja **Olivia de Hawilland** fensatsioonilises seiklusfilmis
Kapten Blood

II Suurep. värvil. muusikal. sühifilm **„Filmitähtede pidu"**

KINO MODERN

Tartu mnt. 4. Tel. 304-68.

Frederic March ja Olivia de Havilland
Mervin Le Roy teose järgi sügavsisulises põnevusfilmis
„Antonio Advers"

II **Huvitav lisaeeskava**

„SATURN"

Saali 2

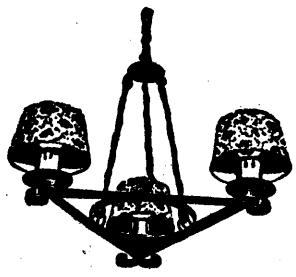
Tempo! Põnevus! Haarav ning sügavasisuline suurfilm
„Maneezh"

Peaosades: **Attila Hörbiger, Albert Materstock.** Originaalvõtteid suurtsirkusest „Krone". II **Key Malley-rand** filmis **„Valesüüdistus"**

Kasutage juhust! Seniolemata hinnaalandus!
A-S. „OSA" Estonia all nr. 11.
Suur inventuur-väljamüük kestab veel 6 päeva.

Üllkonnarllded:	enne:	Kr. 23.—	21.—	16.—	15.—	13.50,	12.50, 4.50
	nüüd:	Kr. 17.—	16.—	12.50	11.—	9.50,	8.50, 3.60
Naister. mantlirllded:	enne:	Kr. 13.—	12,75	11.—	6.50,	8.50	
	nüüd:	Kr. 9.—	8.50,	8.—	4.40,	4.80	
Kleidirllded (villased):	enne:	Kr. 5.60,	2.—	3.—	3.50		
	nüüd:	Kr. 2.90,	1.20,	1.80,	2.20		
Sildkangad:	enne:	Kr. 6.50,	6.—	5.—	1.80,	3.20	
	nüüd:	Kr. 3.—	2.50,	1.50,	1.10,	2.—	
Päevasärgirllded:	enne:	Kr. 4.—	2.25,	2.40,	2.—	1.80	
	nüüd:	Kr. 2.—	1.80,	1.60,	1.—	0.90	
Puuvillased kangad:	enne:	Kr. 1.50,	1.40,	1.60,	2.—		
	nüüd:	Kr. 0.95,	0.88,	1.10,	1.—	jne.	

Kõiksuga riiderestid eriti odavate hindadega! Palume jälgige hindu! Müük suurel ja väikesel arvul!

SUUR
inventuur-väljamüük
15.—31. jaanuarini
Armatuuride tööstus „REX"
Müügikoht: Vene t. 8, II korral,
soowitab moodsaid, maitserikkaid armatuure, laua-, seinalampe, lambivarje ja näguşaid serveerimislaudu.

„Estonia" kontsertsaal
Kolmapäeval, 25. jaanuaril 1939 kell 8 õhtul
Eesti Helitaide Ühingu
4. KONTSERT
Kavas: A. Vedro ja H. Felschner.
Kaastegevad: **O. Indra, H. Laan, R. Merkulov, A. Karjus, T. Liblik, M. Prokofjeff, B. Lukk, Bruno Lukk, P. Indra** ja kammerorkester **Olav Rootsi** juhatusel.

TÖÖLISTEATER

Kolmap., 25. jaan. kell 1/2 8 õht. üldhinnad
„Tootsi pulm"
Andres Särevi dramatiseering Oskar Lutsu novelli järele 3 v.
Pääsmed 25 ja 50 senti

Neljapäeval, 26. jaanuaril kell 1/2 8 õhtul, harilikud hinnad
„METS"
A. N. Ostrovski komöödia 5 v
Pääsmed 20—125 senti.

Reedel, 27. jaan. kell 1/2 8 õhtul üldhinnad
„Kolmekrossi ooper"
J. Gay — B. Brechti lugu lauludega 3 vaatuses.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Kassa avatud iga päev kella 12—4 päeval ja kella 6—1/2 9 õ.

Siin gümn. haridusega rikas, tarske poisslaps otsib
kodukana
pri. või mabade prouade jaoks. Ett. „Jüri 26."

EESTI DRAAMA TEATER

Eesti Draamateatri ringreis
„Purunenud vaas"
Aug. Jakobsoni näidend 4 vaat.
Võhmas — kolmap., 25. jaan.
Türil — neljap., 26. jaan.
Paides — reedel, 27. jaan.
Järva-Jaanis — laup., 28. jaan.
Vajangul — pühap., 29. jaan.
Etenduste algus kell 8 õhtul.

Korralik, 20—30-a.
neiu,
olete koduta ehk majate teenistust, siis kirjutage noormehele: Lilli ag. pk. 31. „A-39"

Värskeimad Eudised
leiate
„UUDISLEHES"

EESTI DRAAMA TEATER

Tallinnas
Neljap., 26. jaan. kell 1/2 8 õht.
„Laul tulipunasest lillest"
H. Välisalmi näidend 3 vaat.
J. Linnankoski samanimelise romaani järgi.
Laupäeval, 28. jaan. kell 1/2 8 õht.
„Laul tulipunasest lillest"
Noorsooteater
Pühapäeval, 29. jaan. kell 1/2 3 p. l.
esietenduseks
„Linnuse saladus"
P. Rummo noorsoonäidend 3 v.
Pühap., 29. jaan. kell 1/2 8 õht.
„Laul tulipunasest lillest"
Kassa avatud alates 19. skp. kella 12—4 p. l. ja 6—8 õhtul.

Korralik neiu kindlas teenistuses, tõsiselt ellu suhtuma tutwusringk. puudumisel soowib
tutvuda
korraliku ja ausa mehega, wanus 40—50 a. Kirjad s. l. t. „7/1217".

Hingeline, aus tütarlaps, ole
mõttekaaslaseks
pikil, igawail talweõhtuil oma kirjaga. Kirjuta — Sa leiad eest Sind mõistwa hingelise jõbra. Kirjad s. l. t. „Hingeline".

Kesknädalal, 25. jaan. kl. 1/2 8 õht.
alandatud hindadega
„Kergemeelne õde"
Wlodzimierz Perzynski komöödia 4 vaatuses.
Pääsmed kr. 1.25—10 senti

Neljap., 26. jaan. kell 1/2 8 õht. harilike hindadega
„Poola pulmad"
Joseph Beeri operett 3 vaat.
Pääsmed kr. 2.80—40 senti.

Reedel, 27. jaan. kell 1/2 8 õhtul viimast korda
alandatud hindadega
„Ema"
Karel Chapeki draama 3 vaat.
Pääsmed kr. 1.25 kuni 10 senti.

Laupäeval, 28. jaan. kell 1/2 8 õht. harilike hindadega
„Vaikne Don"
I. Dzherzhinsky ooper 3 vaat.
Pääsmed kr. 2.80 kuni 40 senti.

Teatrikassad on avatud: kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st 1/2 9-ni

Kesknädala ööl vastu neljapäeva — E. Matsoni, Niguliste 5; Kadrioru, Narva mnt. 64; S. Pärnu, Pärnu mnt. 68; E. Urmi, Sakala 3. **Nõmmel** — Linnaapteek, Pärnu 90/92.

Neljapäeva ööl vastu reedet — Viru apteek, Viru 15; V. Kuiki, Liivalaia 34; Rae apteek, Raekoja pl. 11; A. Puksovi, Koidu 43; J. Lilli, V. Kalamaja 7-a. **Nõmmel** — Linnaapteek, Pärnu 90/92.

Igapäine öövalve Kopli apteegis ja Tall. Ühishaigekassa apteegis (Ühishaigekassa liigetele).

Ehitan ja parandan
antenne
Raadio-elektrimontöör Rummägi, Lennuki 9—3, Tallinn.

Raadio

KESKNÄDALAL, 25. jaan.:

17.00 Türi: prantsuse keel. — Tallinn ja Tartu: heliplaate. — 17.30 laulev tsitter (hpl.). — 17.45 Türi: põllumajanduslik kõne ja teated. — Tallinn ja Tartu: mustlasmuusikat (hpl.). — 18.10 heliplaate. 18.40 — päevauudised. — 19.05 Corso-trio. — 19.50 välispolitiline vestlus. — 20.10 eurooplaste helindeid Jaapanist. — 20.40 RKA loeng. — 21.00 Sibeliuse-sari (II) (hpl.). — 21.50 lastevanematele. — 22.00 — päevauudised ja sporditeated. — 22.10—23.00 ooperilauljad (hpl.).

NELJAPÄEVAL, 26. jaan.:

7.00 äratusmäng. — 7.20 päevauudised. — 7.30 hommikukontsert (hpl.). — 8.35 perenaistele ja turuteated. — 12.00 kooliraadio. — 17.00 Türi: inglise keel edasijõudnutele. — Tallinn ja Tartu: Tenorite paraad (hpl.). — 17.30 kohvikumuusikat „Kultasest". — 18.10 mudilastele. — 18.40 päevauudised. — 19.05 viis minutit tervisele. — 19.10 Karl Brückneri viiulikontsert. — 19.45 majanduslik ringvaade. — 20.00 kahe neegerlaulja kontsert. — 20.30 kuuldemäng. — 21.15 rahvaste tantse. RR orkester. — 22.00 päevauudised ja sporditeated. — 22.10—23.00 prantsuse muusikat.

REEDEL, 27. jaan.:

7.00 äratusmäng. — 7.20 päevauudised. — 7.30 hommikukontsert (hpl.). — 8.35 Tallinn ja Türi: turuteated. — 17.00 Mälestusi noorusajast (hpl.). — 17.45 Türi: Põllumajanduslik kõne ja päevaküsimus. — 17.45 Tallinn ja Tartu: Tangorütme (hlp.). — 18.10 Lastele. — 18.40 Päevauudiseid.— 19.05 Eesti soololaule. T. Kroon (sopr.). — 19.25 Eesti keel. — 19.45 Kodumaa ringvaade. — 20.00 Kapriise ja humoreske (hlp.)— 21.00 Soovikontsert (hlp.). — 21.40 Vestlus rassist, verest ja muust. — 22.00 Päevauudised ja sporditeated. — 22.10 kuni 23.00 Õhtukontsert. RR orkester.

Margikorjajad!
Müün igasuguseid Eesti postmarke, üksikult ja seeriates, väga odawate hindadega. Nõudke tasuta hinnakirju. Wastuseks mark. Ed. Paju, Halliste, Kulla pk.

Tallinna fondibörsi kursisedel

London	18.11—	18.35
New York	3.86—	3.92
Berliin	154.50—	156.70
„ kliiring	146.63	
Helsingi	7.98—	8.10
Stokholm	93.40—	94.60
Kopenhaagen	80.85—	82.05
Oslo	90.95—	92.15
Riia	71.40—	72.50
Kaunas	64.25—	65.75
Amsterdam	208.95—	212.45
Pariis	10.19—	10.39
Zürich	87.20—	88.60
Brüssel	65.30—	66.30
Milano	20.32—	20.67
„ kliiring	20.68	
Warssawi	72.80—	74.50
Danzig	72.80—	74.50
Praha	13.24—	13.46

A-S. EESTISIID
Ketramise- ja kudumisevabrik, seadistatud 1932. aastal.
Valmistab kõiksuguseid riideid ja lõnga.
VABRIKU LAOD:
Tallinn, Wiru t. 5, tel. 447-87.
„ Wiru t. 14, tel. 443-97.
„ Laadaplats nr. 129.
„ Bekkeri aj. 5.
Tartu, Poe tän. 2, tel. 10-17.
Narwa, Peetri plats 1.
Wiljandi, Tartu t. 1, tel. 30.
Petseri, Turuplats 17, tel. 1-19.
Tõrwa, Tartu t. 2.
Rakwere, Tallinna t. 25.
Nõmme, Pärnu mnt. 90/92
Kuressaare, Losfi 3, tel. 181.
Pärnu, Laidoneri 12, tel. 526.
Eritellimiste vastuvõtmine. Restide müük.

„Uudislehe" kuulutamise sedel

25. jaan. 1939 Nr. 14.

Kõikidele „Uudislehe" lugejatele võimaldatakse käesoleva sedeliga tasuta kuulutada „UUDISLEHES"

Sedelite arvel avaldatud kuulutused ilmuvad kuulutuseküljel ja nad ei või kanda ärilist ilmet, vaid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine, tööpakkumine, tutvusesobitamine, korterivahetalit. jne.)

Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe" talitusele kahe kuu jooksul ilmumisepäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksiknumbri hinna väärilisena; seega sedel on kuulutamisel

väärt 6 senti

Sedelitega kuulutamise lähemad tingimused pühapäevase „Uudislehe" kuul. sedelil. Koguge kuul. sedeleid „Uudislehest".

P. KERES tunneb üksindust

Kas ta sellepärast kaotab? — Kerese telefonikõned Tartu. — Venelased ei lubanud võtta kaasa saatjat. — Moskvast ei saa kaugeühendust

Lubab pigistada punkte juurde

Oma Rõnk. Wenemaal wiibimise aja kestel Paul Keres on kogu aeg pidanud tihedat sidet kodumaaga. Leningradist on P. Keres mitu korda telefonitsel kõnelenud Tartu, üliõpilaskonwent „Liiwikasse", kelle liikmesperre P. Keres kuulub, ja oma wennale. Moskwast on P. Keres saatnud wennale kaks telegrammi, milles määranud täpse aja, mil ta helistab. Kuid mõlemal korral pole saadud ühendust.

Wennale ja kaaswõitlejatele P. Keres, või nagu ta ise ütleb — „seltsimees Keres", kaebab, et ta

tunneb end Wenemaal wäga üksinda.

Wenelastest keegi ei kõnele muud keelt peale wene keele. Seda aga ei oska jälle Keres. Saksa keeles saab wahel kõnelda ainult Flohri ja Lilienthaliga, hädapärast ka Rezhewskyga. Seda oli Keres arwestanud ka juba sinna sõites ning küsinud, kas ta wõib kedagi wõtta kaasa saatjaks ja seltsiliseks.

Wenelased olid aga kaaslasele lubanud sissesõidu lubba.

„See üksindustunne wõõral maal, wõõraste inimeste keskel tekitab wahel otsehingelise wajadusе kuulda sõprade häält ja oma keelt, olgu siis kas wõi waewaliselt tuhandete kilomeetrite kaugselt!" on Keres tähendanud wennale.

Seega kõneleb Wenemaalt tõeline seltsimees Keres, mitte seltsimees selles mõttes, nagu seda seal wõetakse.

Muidugi maksawad kangekõned Leningradist ja Moskwast kena raha. See ei tee aga Keresele, kes turniirist osawõtmise eest saab hea honorari, suurt muret. Palju halwem häda olewat see, et saadud rahaga ei olе midagi teha. Raha wälisawiimise suhtes maksawad Wenemaal kitsendused, pealegi pole rubladega mujal maailmas suurt peale hakata. Osta aga polewat Wenemaalt kerge. Weel ütleb Keres, et tema tasu polewat siiski mitte nii muinasjutuline, nagu kirjutawad mõned meie ajalehed.

Wäga rahul on P. Keres wenelaste wastuwõtuga.

„Wenelased oskawad olla wäga külalislahked",

kinnitab ta. Samuti imestab P. Keres wenelaste üldiselt suurt huwi male wastu. Leningradis on P. Keres mõned korrad külastanud ka teatreid ja jägab kiidusõnu wenelaste näitekunstile.

Oma saatuse kohta turniiril ütleb P. Keres, et seni on läinud räbalawõitu, lubab aga weel

pigistada niipalju punkte juurde kui annab.

Leningradi turniiri wõtab Keres ise treeningturniirina, sõitis ta ju sinna täiesti ettewalmistamatult.

„Kuid pole treeningturniirilgi kerge mängida mi tugewate wastastega, kellede seas ei leidu ühtki, kelle wastu astudes wõiks hinge tõmmata!" ütleb Keres.

Kodumaale tagasi jõuda loodab P. Keres weebruari esimestel päewadel. Turniir Moskwas lõpeb 30 jaanuaril.

Keres 10. kohal

13. wooru Alatortsew wõitis Romanowski, Tolush ja Makagonow wiigistasid. Partiid Goglidze-Kagosin, Löwenfisch-Konstantinopolski, Flohr-Bondarewski, Lilienthal-Smõslow ja Keres-Rabinowitsh katkestati. Keres on praegu 10-nes.

Sadamatööline salakaubaga

Eile õhtul peeti sadamas kinni sadamatööline Arwed Siim, kes püüdis auriti „Baltallinnalt" tuua maale salakaupa. Läbiotsimisel leiti mehe juurest 4 kunstsiidist aknakardinat, 6 purki mitmesuguseid näokreeme, 1 pudrikarp ja 6 partiid mängukaarte. Meeste ise seletab, et tema olewat nimetatud esemed laewalt leidnud, need ära peitnud ja tahtnud maale tuua. Tabatud salakauba eest tuleb sadamatöölisel maksta tollitrahwi 600 kr. ümber.

Naise äkiline surm

Eile warahommikul suri äkitselt Kesk 12—14-b elutsenud Therese Lippa. Surma põhjuse selgitamiseks saadeti laip linna lõikekambrisse. Kuna Lippa põdes juba pikemat aega südamehaigust, arwatakse, et surm tuli südamerabandusest.

NMKÜ reisibuss mugawamaks

Tallinna NMKÜ reisibuss on saadetud Wiljandisse Ungern-Sternbergi mehaanilisse töökotta, kus ta põhjalikult remonteeritakse, et muuta sõidukit weelgi mugawamaks, kui seni. Selle tõttu wäheneb istekohtade arw 42-lt 38-le. Ümberehitamine läheb maksma ligi 5000 krooni.

KAWE
VANILLIIN
SUHKUR

NMKÜ korraldab 4 ekskursiooni wälismaale

Tallinna NMKÜ, paralleelselt Tallinna Turismi ühinguga, arendab turismi Eestis. Turismi arendamiseks on ka ministeeriumi poolt nimetatud ühingule antud wälja wastaw luba ekskursioonide korraldamiseks. Wastawa ministeeriumi loa alusel on nüüd Tallinna NMKÜ otsustanud eelolewal turismi hooajal, alates maist kuni augustini, korraldada 4 ekskursiooni wälismaale mugawal ühingu bussil. Esimene ekskursioon läheb Tallinnast Itaaliasse. Reisi kestwus 30 päewa. Teine, 24-päewane ekskursioon, Tallinnast Shweitsi, Wiini ja Budapesti. Kolmas, 23-päewaline ekskursioon, Tallinnast Budapesti, Wiini, Praha ja Berliini. Neljas, 27-päewaline ekskursioon, Tallinnast Pariisi ja Shweitsi.

Arstide distsiplinaarkohus muretses selgust pendliga arstimise küsimusse. — Kas pendeldajad tunnistatakse imearstideks?

Ade Wieckmanni looga päewakorrale kerkinud imearstide ja maarohtude küsimused on praegu üldiselt elawaks köneaineks. Ühenduses sellega on arstkonnas nüüd otsustawale lahendamisele wõetud juba ammu palju erinewaid mõttewahetusi põhjustanud pendliga arstimise küsimus.

Arstide koja distsiplinaarkohtu poolt on Tartu ülikooli arstiteaduskonna kogule saadetud ametlik kiri, milles palutakse awaldada oma seisukohti pendlidiagnostika kohta. Distsiplinaarkohus soowib esmajoones wastust küsimusele,

kas niisugune arstimiswiis on millegagi teaduslikult põhjendatud,

wõi tuleb ka pendeldamist lugeda niinimetatud „imearstide" arstimiswiisidе hulka. Teaduskonna kogu poolt on moodustatud küsimuse selgitamiseks komisjon, kuhu kuuluwad prof. L. Puusepp, prof. E. Masing ja prof. Bresowsky. See komisjon peab oma esimese koosoleku tulewal nädalal. Komisjoni seisukoht esitatakse kinnitamiseks teaduskonna kogule. Wiimase otsusele rajab distsiplinaarkohus oma edaspidised sammud.

Wõib arwata, et kui arstiteaduskonna kogu tunnistab pendeldamise teaduslikult põhjendamatuks, siis

arstide koda astub samme selliste arstimiswiisi tarwitajate tunnistamiseks „imearstideks",

ja neude tegewuse takistamiseks ning lõpetamiseks.

Asjaomastes ringkondades oodatakse selle keerulise küsimuse lahenemist elawa huwiga.

Pendli-diagnostika harrastajana on tuntud Tallinna arst ja Eesti Punase Risti president sanitar-kindral H. Leesment. On teada, et dr. H. Leesment pendlit ei kasuta mitte üksi haiguse diagnoosi tegemiseks, waid pendeldamise abil otsustab isegi ühe wõi teise arstimi sobiwuse määratud haigusediagnoosi puhul.

Dr. H. Leesment ise lähendab, et tema tarwitatawa arstimismeetodi kohta on olnud waidlusi pikki aastaid, kuid tema seisukohti ei olewat suudetud kõigutada. Pendli abil arstimisest olewat dr. H. Leesmendi sulest ilmunud kirjutisi wälismaa arstiteaduslikes ajakirjades. Samuti wäidab dr. H. Leesment, et tema

oma senises praktikas on pendli-diagnostika kasutamise tulemustega täiesti rahul.

Igal juhul sellesse küsimusse on nüüd juba lähemas tulewikus autoriteetselt poolt wodata lõplikku lahendust.

Taarausulised pühitsevad nooruspüha

Eeloleval pühapäeval pühitsewad taarausulised üle maa oma nooruspüha — „Lootuspäewa" nime all. Lootuspäew on teatawal määral ühtlasi ka kewade eelpühaks, mil rõõmustutakse teadmisest, et kuigi pole weel märgata wäliseid kewadtunnuseid, aasta ilusaim aeg on siiski juba lähenema hakanud. Nagu öeldakse lootuspäewa läkituses: „... me ei jaksa jääda õnnetuks ja wihaseks, me igatseme wälja talwest, igatseme wabaneda jäätatest, igatseme soojust ..." — Lootuspäewa pühitsetakse taarausulistе peres igal aastal jaanuari wiimasel pühapäewal suure rõõmupühana. Selle püha sihiks on aga ka kõige rahwusliku eriti allakriipsutamine, kusjuures igal aastal walitakse weel eriline peateema. Nii tänanune lootuspäew on pühendatud rahwalaulule ja meie wanematele luuletajatele.

Tallinna Kalewi Spordiklubi mängukolle korraldab lootuspäewa puhul pühapäewal Kunstihoones suure rahwusliku peo omakultuuri-õhtu näol, mille eeskawalises osas on kaasategewad P. Wirgas, J. Eier, E. Issajew-Maripuu, K. Maripuu, J. Pilwet, oma näiterühm T. Poska, kandlekoor P. Toomendi juhatusel. Pidu lõpeb ühiste rahwatantsudega külalistele E. Loorsoo juhtimisel. Sealjuures on huwitaw, et suur osa peolisi juba läinud laupäewal käis ettewalmistawalt peo eelharjutusel, kus rahwatantse õpetati. Kes harjutusel ei käinud, neile õpetatakse tantse weel peolgi. Teiseks huwitawaks ja erinewaks küljeks on peol asjaolu, et wastawalt korraldatud ankeedi andmeile, suurem osa naisperesi ilmub rahwarõiwais. Tulewikusihiks Taarausulistel ongi, et kogu lootuspäewast osawõtjate pere oleks rahwusrõiwais.

KINNITUS-AKTSIA-SELTS

Tallinnas, S. Karja 18, tel. 445-10

Elukindlustuse poliis vabastab perekonnaisa murest omaste tuleviku pärast ja kindlustab temale endale muretu vanaduse.

Õnnetusjuhu-kindlustus annab rahalist abi surma, töövõime kaotuse ja ajutise töövõimetuse juhul.

Toimetus

Aadress: Tallinn, Rataskaevu 9; postkast 188.

Telefonid: üldine ja toimetuse sekretär 469-71, päevauudised ja karikaturist 427-18, kaugekõned, sport ja kohalikud teated 460-49, üldjuht kab. 427-18 ja krt. 476-58, fotoreporteri krt. 463-08. Telefoniuudiste vastuvõtmine eelseisvasse numbrisse lõpeb ilmumisepäeval kell 11, laupäeval kell 17.

Kõnetunnid: argipäeviti k. 10—14 ja lehe ilmumise eelpäevadel k. 18—20.

Esindaja Tartus: Kauba tän. 13—31, tel. 17-16.

Alalised kirjasaatjad kõikides kodumaa linnades ja suuremates maakeskustes.

Käsikirjad palutakse kirjutada paberi ühele poolele selgelt loetavalt, soovitav masinkirjas. Tarvitamata käsikirju alal ei hoita.

ilmub 4 korda nädalas:

pühapäeva hommikul ja esmaspäeva, kesknädala ja reede keskpäeval.

Vastutav toimetaja: Aleksander Peterson, tel. 469-71, kõnetunnid k. 14—16.

Väljaandja: Kirjastus-osaühing „Sõnajõud", voliniku telefon kabinetis 427-18 ja korteris 476-58, kõnetunnid k. 10—14.

Talitus

Aadress: Tallinn, Rataskaevu 9; postkast 188.
Avatud: argipäeviti k. 8—16.
Posti jooksev arve: nr. 820.
Telefonid: 455-33 ja 469-93. Pärast tööaega 426-98.
Tellimise hind: 1 kuu 90 s., 2 k. kr. 1.80, 3 k. kr. 2.50, 4 k. kr. 3.25, 5 k. kr. 4.—, 6 k. kr. 4.75, 7 k. kr. 5.50, 8 k. 6.25, 9 k. kr. 7.—, 10 k. kr. 7.75, 11 k. kr. 8.50, 12 k. kr. 9.25. Välismaale tellimishind kahekordne. Aadressi muutmine 25 s. „Uudislehe" 3 ja rohkem kuudeks tellijad võivad saada „Jutulehe" 25 s. kuus ja põllum. kuukirja „Uus Talu" 5 s. kuus.
Kuulutuste hinnad: esiküljel 12 s., tekstis 12 s., tekstis tekstikirjaga 15 s. ja kuulutusküljel 5 s. mm veerul. Töö- ja korterikuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha valikut ei kindlustata.

Eesti-maa Trükikoja A.-S. Tallinnas, Rataskaevu tän. 10